vers VO OR vers

LEZING 1
105 MINUTEN

JOEL

1-3

De sprinkhanenplaag, de oproep tot bekering en het messiaanse tijdperk.

GELEZEN UIT

Herziene Statenvertaling

BELUISTER OF BEKIJK

versvoorvers.org/joel/1-3

BELUISTER OF BEKIJK

Inhoud

1	Joël en de dag van de Heere	3 min	5
2	De verwoestende kracht van sprinkhanen	4 min	6
3	Het leger van Joël en zijn uitleggingen	3 min	8
4	Van oordeel naar het messiaanse tijdperk	3 min	9
5	Een ongekende plaag in opeenvolgende golven	2 min	11
6	Wijn, welvaart en veiligheid weggenomen	4 min	12
7	Vreugde in God als de oogst verloren gaat	4 min	15
8	De priesters roepen het volk tot bekering	4 min	17
9	Vuur als beeld van de sprinkhanenplaag	2 min	19
10	Duisternis op de dag van de Heere	3 min	21
11	Een sprinkhanenleger in menselijke beelden	2 min	22
12	Bijbelse overdrijving en ongekende rampen	3 min	24
13	De grote verdrukking in Mattheüs 24	3 min	26
14	Sprinkhanen als paarden en demonen	2 min	28

15	Het onstuitbare leger dringt overal binnen	3 min	29
16	Oprechte bekering en de spot van de volken	3 min	31
17	God belooft de sprinkhanen te verdrijven	4 min	33
18	Het land herleeft en de oogsten keren terug	2 min	35
19	God vergoedt de verloren oogstjaren	2 min	37
20	De beloofde Geest en de Pinksterdag	4 min	38
21	Vervuld met de Geest in plaats van wijn	3 min	41
22	Petrus legt Joël uit: de laatste dagen	3 min	42
23	Mozes verlangt naar de Geest op heel het volk	2 min	44
24	De gemeente als profetische gemeenschap	4 min	46
25	Pinksteren als voorbode van Jeruzalems val	4 min	48
26	Tekenen van het oordeel over Jeruzalem	4 min	51
27	Redding voor wie de Heer aanroepen	3 min	53
28	Herstel van Gods volk en oordeel over volken	3 min	55
29	Het dal van Josafat en Gods beslissing	4 min	57

30	De volken trekken ten strijde tegen God	5 min	59
31	De oogst van het oordeel en Gods toevlucht	3 min	62
32	Levend water als beeld van de Heilige Geest	4 min	63
33	Het ware Juda en Gods blijvende aanwezigheid	2 min	65
	Om verder te lezen		67

1

Joël en de dag van de Heere

Laten we nu het boek Joël opslaan. Het is een kort boek, korter dan de meeste boeken die we tot nu toe hebben bestudeerd, hoewel we al een paar korte boeken hebben behandeld, zoals Jona en Obadja. Afgezien daarvan is dit het kortste boek van de Kleine Profeten dat we tot nu toe hebben behandeld. Er komen nog een paar die ongeveer even lang zijn.

Joël wordt soms de profeet van Pinksteren genoemd, omdat op de Pinksterdag zijn profetieën werden vervuld, althans sommige ervan. De apostel Petrus haalde hem bij die gelegenheid aan om dat duidelijk te maken. Maar het grootste deel van Joëls profetie had niet met Pinksteren te maken. Hij was een onheilsprofeet. Hij was een profeet die verkondigde dat de dag van de Heere nabij was.

De dag van de Heere is een uitdrukking die gewoonlijk oordeel van de Heere betekent, de dag waarop God afrekent, de dag waarop God iemand ter verantwoording roept. Gewoonlijk gaat het om een heel volk. De context is meestal de dag van de Heere over dit of dat volk. Er zijn gevallen in het Nieuwe Testament waarin de dag van de Heere de wederkomst van Christus lijkt te betekenen. Dan zou dat dus de dag van de Heere over de hele aarde zijn, de tijd van het oordeel over de hele wereld. Maar in het Oude Testament zien we de dag van de Heere zelden in die betekenis. De dag van de Heere betekent in het Oude Testament gewoonlijk Gods oordeel over een bepaald land.

In dit geval zijn de profetieën van Joël tegen Jeruzalem gericht. Men neemt aan dat hij een profeet van het zuidelijke koninkrijk is. We weten eigenlijk niets over hem, behalve dat zijn vader Pethuël heette. We weten niet welk beroep hij had, of hij voltijds profeet was. Als hij zijn hele leven voltijds profeet was, dan heeft hij beslist geen erg groot deel van zijn uitspraken op schrift nagelaten, want we hebben maar drie hoofdstukken van hem. Het lijkt erop dat hij maar één boodschap had, en het kan heel goed zijn dat hij die helemaal bij één gelegenheid heeft uitgesproken.

We weten ook niet in welke tijd hij thuishoort. Verschillende geleerden hebben zelfs gedacht dat hij de vroegste van de schrijvende profeten is, en anderen hebben gedacht dat hij de laatste is. Met andere woorden, sommigen zouden zijn profetie in Judea plaatsen vóór die van Jesaja en Micha en die vroege profeten in het zuidelijke koninkrijk. Anderen meenden dat er aanwijzingen in het boek staan dat het zich afspeelde na Zacharia, Haggaï en Maleachi, de latere profeten van na de ballingschap. Sommige mensen denken dat dit boek gedateerd moet worden rond 400 voor Christus. Anderen zouden het ergens rond 900 voor Christus plaatsen. Er zit duidelijk een half millennium verschil tussen die dateringen, dus we kunnen er echt niet zeker van zijn.

2

De verwoestende kracht van sprinkhanen

Maar we weten wel wat er gaande was, ongeacht het jaar en ongeacht waar het boek chronologisch stond ten opzichte van andere boeken van het Oude Testament. Er was een sprinkhanenplaag, en die sprinkhanenplaag is het onderwerp van de eerste helft van het boek.

Sprinkhanenplagen zijn heel angstaanjagend. Ik vermoed dat het zelfs voor ons angstaanjagend zou zijn, hoewel wij in de stad wonen en geen gewassen hebben enzovoort. Maar toch, alleen al om te zien hoe de hemel verduisterd wordt door wolken van letterlijk miljarden sprinkhanen. Ze verduisteren de hemel letterlijk als een wolk, en ze rukken op als een leger. Wanneer ze ergens aankomen, beginnen ze te eten, en ze beginnen vooruit te trekken, en ze eten alles wat organisch is. Ze eten geen dieren, maar ze eten planten. Ze knagen zelfs door leren tassen en dat soort dingen heen.

Sprinkhanen hebben heel scherpe tanden. Die worden in deze profetie met de tanden van leeuwen vergeleken. Sprinkhanen hebben echt scherpe tanden. Gelukkig eten ze geen mensen of dieren, maar ze knagen wel door vrijwel alles heen. Ze vreten bomen helemaal kaal, tot en met de schors, waardoor die afsterven. Ze eten ieder takje en blaadje en iedere bloem en vrucht op van alles wat groeit.

Wanneer er een sprinkhanenplaag komt, is dat, als het een ernstige plaag is, een ramp voor iedere samenleving die sterk van de landbouw afhankelijk is. Natuurlijk zijn alle samenlevingen dat tot op zekere hoogte, maar in die tijd nog in sterkere mate. In een agrarische samenleving, waar de welvaart van een volk werd afgemeten aan de wijnoogst van dat jaar of aan de gewassen, was de komst van een sprinkhanenplaag zo ongeveer het ergste wat er kon gebeuren, want het was als een beurskrach op Wall Street. Het is als het instorten van het economische stelsel voor zo'n volk.

Er zijn verschillende momenten geweest waarop volken in de oudheid door dit soort plagen werden getroffen. We weten dat een van de tien plagen die God over Egypte bracht, in de tijd dat Mozes de farao opriep om het volk te laten gaan, een sprinkhanenplaag was. We zien dat er bij deze gelegenheid ook een sprinkhanenplaag was.

We zien ook in het boek Amos, tegen het einde van zijn boek, in hoofdstuk 7, dat hij verschillende visioenen zag die door zijn voorbede werden afgewend. Een van de visioenen ging over sprinkhanen die kwamen en alles opaten. Maar hij bad en vroeg God om die niet te sturen, en God zei:

> Dit zal niet gebeuren.
>
> AMOS 7:3

Sprinkhanenplagen waren een gebruikelijke vorm van oordeel die God bij verschillende gelegenheden zond. Daarom wordt er in het boek Openbaring, waar verschillende plagen worden beschreven die symbolisch over de aarde komen, in Openbaring hoofdstuk 9 een sprinkhanenplaag beschreven die uit de bodemloze put komt. Die wordt eerst beschreven als een sprinkhanenplaag, maar er wordt ook gezegd dat ze staarten als schorpioenen hebben en nog een aantal andere kenmerken die niet erg bij sprinkhanen passen. Maar de eerste beschrijving is die van een sprinkhanenplaag, omdat ze een verschrikkelijk oordeel vormen dat komt over de mensen die voor het oordeel zijn aangewezen. Het boek Openbaring gebruikt zelfs enkele bewoordingen uit Joël wanneer het over deze sprinkhanen spreekt. In Openbaring 9 worden minstens twee keer, zo niet vaker, beelden gebruikt uit de sprinkhanenplaag waarover Joël spreekt.

3

Het leger van Joël en zijn uitleggingen

Joël spreekt in beeldspraak over deze sprinkhanen. Hij spreekt over ze alsof ze een leger zijn. Hij beschrijft ze als een volk of als een leger, Gods grote leger dat tegen Jeruzalem optrekt. Hij vergelijkt ze met marcherende soldaten of met paarden waarop grote horden ruiters tegen het volk optrekken. We moeten ons door deze beeldspraak niet op het verkeerde been laten zetten, want dat gebeurt bij sommige mensen wel. Wat hij doet, is eenvoudig een sprinkhanenplaag beschrijven. Maar omdat sommige mensen misschien niet zorgvuldig genoeg zijn in de manier waarop ze de Schriften lezen, hebben velen deze beschrijving ten onrechte opgevat als een beschrijving van een oorlog. Dat zou dan een oorlog uit het Oude Testament zijn, of misschien iets wat nog in de toekomst ligt.

Sommigen denken dat de sprinkhanenplaag een type, een beeld of een visioen is van de Babylonische invasie van Jeruzalem. Volgens hen beschrijft Joël in hoofdstuk 1 een werkelijke, plaatselijke plaag van deze sprinkhanen. Maar in hoofdstuk 2 zou hij, hoewel hij nog steeds over ze lijkt te spreken, in werkelijkheid op iets anders zijn overgegaan. Hij kijkt nu verder dan deze plaag, naar een binnenvallend leger, misschien de binnenvallende Babyloniërs, waarvan de sprinkhanen een voorafschaduwing of een type waren.

Er zijn mensen die denken dat de sprinkhanenplaag, of het leger dat hier wordt beschreven, een beschrijving is van een groep heiligen die in de laatste dagen zal opstaan. De laatste tijd hoor ik predikers hier weer over spreken. Jaren geleden hoorde ik er al over, en onlangs heb ik sommige mensen dit idee van wat zij het leger van Joël noemen weer nieuw leven horen inblazen. Ze noemen het zo omdat ze teksten uit het boek Joël nemen en zeggen: hier staat een beschrijving van de gemeente in de laatste dagen, die recht vooruit marcheert en alles op haar weg vernietigt. Ze hebben dit idee van overwinnaars: in de laatste dagen zal de overwinnende gemeenschap van christenen als een machtig leger zijn en de wereld schrik aanjagen. En wat Joël hier ziet, zou daar een beschrijving van zijn.

Je kent waarschijnlijk wel het lied dat zo gaat:

> En de HEERE laat Zijn stem klinken voor Zijn leger uit, want Zijn leger is zeer groot, ja, machtig is Hij, Die Zijn woord ten uitvoer brengt. Groot is immers de dag van de HEERE en zeer ontzagwekkend. Wie zal hem kunnen verdragen?
>
> JOËL 2:11

Dit wordt gezongen, en het is op muziek gezet door mensen die het op de gemeente toepassen. De gemeente, een machtig leger. De Schrifttekst is rechtstreeks uit het boek Joël genomen. Het gaat over sprinkhanen die tegen de muren opklimmen, door de ramen naar binnen klimmen en alles opeten wat ze tegenkomen. Hoewel ik niet zou kunnen zweren dat mijn overtuiging juist is dat het alleen over sprinkhanen gaat, zou het beslist heel moeilijk te bewijzen zijn dat deze sprinkhanen een type zijn van de gemeente in de laatste dagen.

4

Van oordeel naar het messiaanse tijdperk

Maar wanneer je iets voorbij het midden van het boek komt, bij hoofdstuk 2, vers 28, vindt er een verschuiving plaats. Daar wordt vooruitgekeken naar de Pinksterdag, naar de voorspelling dat de Heilige Geest op alle vlees zal worden uitgestort. Petrus zei dat dit op de Pinksterdag vervuld was. Net als de andere profeten die we hebben behandeld, verkondigt Joël oordeel, maar heeft hij ook een visioen van uiteindelijke vervulling en herstel door de Messias, of van het messiaanse tijdperk. Dat is het tijdperk van de gemeente. Joël vormt daarop geen uitzondering.

Het eerste deel van het boek, hoofdstuk 1 en 2, tot en met hoofdstuk 2, vers 27, gaat over deze plaag en dit oordeel van God. Het zou op elk moment gebeurd kunnen zijn. Dus of het boek vroeg of laat is geschreven, maakt wat de datering betreft geen verschil. Sprinkhanenplagen konden op elk moment voorkomen. Er wordt in het boek

helemaal niet op een politieke situatie gezinspeeld. We weten dus niet wanneer het is geschreven, maar het is duidelijk dat in deze sprinkhanenplaag het oordeel van God wordt gezien.

Vervolgens wordt vanaf vers 28 van hoofdstuk 2 tot aan het einde van het boek over het messiaanse tijdperk gesproken. Bijna de helft van het boek is daaraan gewijd. Het volgt dus het patroon dat de meeste kleine profeten die we hebben bestudeerd ook volgen: afwisselend beschrijvingen geven van oordeel en van messiaanse zegen. Zowat ieder van hen die we hebben bekeken, of het nu Hosea, Amos of Micha is, eindigt met een uitspraak over het messiaanse tijdperk. Dat geldt volgens mij voor alle profeten die we hebben behandeld. Zelfs Obadja deed dat. Dat boek was maar één hoofdstuk lang en bevatte voornamelijk profetie over de val van Edom. Toch staat er aan het einde:

> Verlossers zullen de berg Sion opgaan om het bergland van Ezau te oordelen, en het koningschap zal van de HEERE zijn.
>
> OBADJA 1:21

en het beschrijft de uiteindelijke overwinning van God.

Zo zijn de profeten nu eenmaal. Bij Joël is het net zo. Je kunt het boek gemakkelijk in twee delen verdelen. Het eerste deel gaat over de sprinkhanenplaag; het tweede deel gaat over het messiaanse tijdperk. Uiteraard zullen we bij het tweede deel meer te zeggen hebben over het messiaanse tijdperk dan bij het eerste deel. Toch zijn de beelden die hij gebruikt interessant wanneer we Joël hoofdstuk 1 en 2 lezen. God had net zo goed een leger op Jeruzalem kunnen afsturen. Het had niet erger kunnen zijn dan het met deze sprinkhanenplaag was. Het is iets verschrikkelijks. Het geluid van vliegende sprinkhanen, als het er zoveel zijn dat ze een plaag vormen, is oorverdovend. Het is een luid, donderend geluid, zoals het geluid van paarden die ten strijde trekken. Dat zijn de beelden die we hier krijgen.

5

Een ongekende plaag in opeenvolgende golven

> Het woord van de HEERE dat gekomen is tot Joël, de zoon van Pethuel. Hoor dit, oudsten, neem dit ter ore, alle inwoners van het land! Is dit gebeurd in uw dagen of in de dagen van uw vaderen? Vertel erover aan uw kinderen en laten uw kinderen erover aan hun kinderen vertellen en hun kinderen weer aan de volgende generatie.
>
> JOËL 1:1-3

Met andere woorden, deze plaag is zo ongewoon dat noch zij, noch hun vaders, hun voorouders, zich zoiets kunnen herinneren. Bovendien zullen verschillende komende generaties nooit zoiets meemaken. Je moet het dus aan hen vertellen, aan je kinderen en je kleinkinderen. De gedachte is dat dit een plaag is die, als ze al niet volkomen uniek is, op zijn minst buitengewoon ongewoon is. Zo'n plaag zou niet telkens terugkeren en had zich al vele generaties niet voorgedaan.

> Wat de jonge sprinkhaan overliet, at de veldsprinkhaan op; wat de veldsprinkhaan overliet, at de treksprinkhaan op; en wat de treksprinkhaan overliet, at de zwermsprinkhaan op.
>
> JOËL 1:4

zegt vers 4.

Geleerden zijn het er niet over eens of dit over vier verschillende soorten sprinkhanen gaat: de knagende sprinkhaan, de zwermende sprinkhaan, de kruipende sprinkhaan en de verslindende sprinkhaan. Het kunnen vier verschillende soorten sprinkhanen zijn, zodat er in feite vier golven van deze plaag waren. Eén soort sprinkhaan kwam en vrat alles kaal. Toen, net op het moment dat er misschien weer wat begon te groeien, kwam er een nieuwe golf van een andere soort sprinkhaan en deed hetzelfde. Deze mensen zijn keer op keer op keer getroffen.

Anderen menen dat deze vier aanduidingen, de knagende sprinkhaan, de zwermende sprinkhaan, de kruipende sprinkhaan en de verslindende sprinkhaan, allemaal verwijzen naar verschillende stadia in de ontwikkeling van de sprinkhaan, vanaf het larvenstadium tot aan het volwassen stadium. Het maakt nauwelijks uit. Het punt is dat deze mensen door de ene golf na de andere zijn getroffen. Net wanneer het leek alsof er verlichting kwam en de ene groep sprinkhanen was vertrokken, kwam de volgende groep binnen. Deze mensen worden zo zwaar getroffen dat Joël zegt: 'Zien jullie niet wat er gebeurt?

Kunnen jullie niet zien wat er aan de hand is? Het is God Die tegen jullie spreekt.'

6

Wijn, welvaart en veiligheid weggenomen

In vers 5 zegt hij:

> Ontwaak, dronkaards, en ween. Weeklaag, alle wijndrinkers, over de jonge wijn, want die is van uw mond weggenomen.
>
> JOËL 1:5

Wat hij daar bedoelt, is natuurlijk dat er geen druiven meer zijn. Stel je voor: op zo'n moment zijn er mensen die verslaafd zijn aan alcohol, en er zijn gewoon geen druiven, er is geen wijn. Ze kunnen huilen. Ze zullen hun delirium tremens, hun kwellingen en hun hunkering doormaken, maar ze zullen geen bevrediging vinden. Dat is wat hij zegt.

Natuurlijk was dronkenschap een van de problemen in Jeruzalem waarover de profeten klaagden. Nu zegt hij dat dit een passend oordeel over je dronkenschap is. Je hebt deze afhankelijkheid over jezelf gebracht door je eigen losbandigheid en doordat je zelf aan al je verlangens hebt toegegeven. Nu hoeft God alleen maar het middel weg te nemen dat je misbruikt, en het lijden komt over je. Je zult de vrucht van je eigen werk eten. God hoeft niet eens een oordeel over je te brengen. Je gewoonte zal je oordelen.

In vers 6 gaat het verder:

> Want een volk is tegen Mijn land opgetrokken, machtig en niet te tellen; zijn tanden zijn leeuwentanden, het heeft de hoektanden van een leeuwin.
>
> JOËL 1:6

Ook hier verwijst een volk naar een leger of een volk van sprinkhanen. Als daar enige twijfel over bestaat, kun je naar hoofdstuk 2:25 kijken. Daar staat:

> Ik zal u de jaren vergoeden die de veldsprinkhaan, de jonge sprinkhaan, de zwermsprinkhaan en de treksprinkhaan hebben opgegeten, Mijn grote leger, dat Ik op u had afgestuurd.
>
> JOËL 2:25

God noemt deze sprinkhanen Zijn leger. Dit is dus wat God naar het volk heeft gestuurd.

Dit maakt deel uit van de beschrijving van de sprinkhanen in Openbaring hoofdstuk 9 en vers 8. Daar wordt gezegd dat de sprinkhanen tanden hebben als leeuwen. Openbaring 9, vers 8.

Vers 7:

> Het heeft van Mijn wijnstok een woestenij gemaakt en Mijn vijgenboom tot een kale tak. Het heeft hem volledig afgeschild en weggeworpen, zijn ranken zijn wit geworden.
>
> JOËL 1:7

Dit zou een dubbele betekenis kunnen hebben. Natuurlijk kwamen de sprinkhanen en aten ze de wijnstokken en de vijgenbomen en alle andere landbouwproducten op. Maar wijnstokken en vijgenbomen zijn ook beelden die soms voor Israël worden gebruikt, voor het volk zelf. Het zou eenvoudig kunnen verwijzen naar het volk dat is kaalgeplukt. Het volk is helemaal leeggeroofd.

Aan de andere kant zijn wijnstokken en vijgenbomen die samen worden genoemd vaak eenvoudigweg een verwijzing naar voorspoed. Je herinnert je dat Micha 4:4 spreekt over het messiaanse tijdperk van voorspoed. Er staat:

> Maar zij zullen zitten, ieder onder zijn wijnstok en onder zijn vijgenboom, niemand zal ze schrik aanjagen, want de mond van de HEERE van de legermachten heeft het gesproken.
>
> MICHA 4:4

Dezelfde uitdrukking wordt op een paar andere plaatsen gebruikt. Ze spreekt van veiligheid, comfort, voorspoed. Iedereen heeft zijn eigen wijnstok die wijn voortbrengt. Iedereen heeft zijn eigen vijgenboom die vrucht voortbrengt. Hij zit daar, en er staat:

Niemand zal hem bang maken.

Voor de Jood is het beeld van voorspoed dat iedere man onder zijn wijnstok en zijn vijgenboom zit. Maar de wijnstok en de vijgenbomen zijn verwoest. De sprinkhanen hebben beide opgegeten, en daardoor zijn de voorspoed en de veiligheid van het volk op een andere manier aangetast. Vers 8:

7

Vreugde in God als de oogst verloren gaat

> Weeklaag als een jonge vrouw, omgord met een rouwgewaad, die klaagt om de man van haar jeugd. Graanoffer en plengoffer zijn weggenomen van het huis van de HEERE. De priesters treuren, de dienaren van de HEERE. Het veld is verwoest, de grond treurt, want het koren is verwoest, de nieuwe wijn opgedroogd, de olie verkommerd. Akkerbouwers staan beschaamd, wijnbouwers weeklagen over de tarwe en over de gerst, want de oogst op het veld is verloren. De wijnstok is verdord en de vijgenboom is verwelkt, de granaatappelboom, ook de palmboom en de appelboom, alle bomen van het veld zijn verdord. Ja, de vreugde is verdord, geweken van de mensenkinderen.
>
> JOËL 1:8-12

Samen met hun opbrengst is ook hun vreugde verdwenen. Het is interessant dat dit alleen geldt voor mensen die goddeloos zijn. Natuurlijk is het voor iedereen een beproeving om armoede te ervaren. Voor wie dan ook zou het verlies van de oogst een beproeving zijn. Maar van christenen, of van mensen die hun vreugde in de Heere vinden, kan niet worden gezegd dat wanneer hun gewassen mislukken, ook hun vreugde verdwijnt. Dat geldt alleen voor mensen die hun vreugde in hun gewassen vinden.

Wanneer we het boek Habakuk bestuderen, zullen we dit zien. Maar laten we daar niet op wachten. Laten we eens kijken naar Habakuk hoofdstuk 3. Ik zal je laten zien hoe hij op precies dezelfde omstandigheden reageert. Habakuk hoofdstuk 3, vers 17 en 18. Hij zegt:

> Al zal de vijgenboom niet in bloei staan en er geen vrucht aan de wijnstok zijn, al zal de opbrengst van de olijfboom tegenvallen en zullen de velden geen voedsel voortbrengen, al zal het kleinvee uit de kooi verdwenen zijn en er geen rund in de stallen over zijn — ik zal dan toch in de HEERE van vreugde opspringen, mij verheugen in de God van mijn heil.
>
> HABAKUK 3:17-18

Met andere woorden, zelfs als er geen oogst is, zelfs als ons een landbouwramp treft. Vers 18:

Toch zal ik blij zijn met de Heer. Ik zal juichen om de God die mij redt.

Anders dan de inwoners van Jeruzalem in de dagen van Joël kon Habakuk zeggen dat hij zich zou verheugen, zelfs als alle gewassen mislukten, omdat zijn vreugde niet in zijn bezittingen lag. Zijn vreugde lag niet in zijn comfort. Zijn vreugde lag in God.

Ik zal blij zijn en juichen om God, zegt hij, om de God die mij redt.

Hij heeft de vreugde van het behoud. Daarom is het verlies van alles wel een beproeving, maar het is niet het einde van zijn vreugde.

Hetzelfde geldt natuurlijk voor christenen. Dat moet ook zo zijn. Er staat:

> Vind je vreugde in de HEERE; Hij zal je geven wat je hart verlangt.
>
> PSALM 37:4

Je vreugde in de Heere vinden betekent dat je je vreugde niet in iets anders vindt, maar in Hem. Als je vreugde werkelijk in Hem ligt, dan kan je vreugde op geen enkele manier worden onderbroken, omdat je Hem altijd zult hebben.

> Laat uw handelwijze zonder geldzucht zijn. Wees tevreden met wat u hebt, want Hij heeft Zelf gezegd: Ik zal u beslist niet loslaten en Ik zal u beslist niet verlaten.
>
> HEBREEËN 13:5

Maar deze mensen in de dagen van Joël hadden geen relatie met God. Daarom kwam deze sprinkhanenplaag, het oordeel over hen. Toen de bomen verdorden, verdorde daarom ook hun vreugde.

8

De priesters roepen het volk tot bekering

Vers 13:

> Omgord u en bedrijf rouw, priesters, weeklaag, dienaren van het altaar. Kom, overnacht in rouwgewaden, dienaren van mijn God, want graanoffer en plengoffer zijn aan het huis van uw God onthouden.
>
> JOËL 1:13

Dat werd ook al in vers 9 genoemd, dat de graanoffers en de plengoffers in de tempel zijn opgehouden. Dat is om meer dan één reden een tragedie. Ten eerste wordt God op dit moment eenvoudigweg niet met zulke offers geëerd. Er is niets om te brengen. Dus de offers die de aanbidding van God tot uitdrukking brengen, worden verwaarloosd. Ze zijn daadwerkelijk opgehouden. Er is geen voedsel om te offeren. De sprinkhanen hebben alles opgegeten.

Maar de priesters worden niet alleen opgeroepen om te rouwen vanwege die ramp vanuit Gods gezichtspunt, maar ook vanuit het gezichtspunt van de priester zelf. De priesters werden juist door die dingen onderhouden. De graanoffers en de meeloffers waren eigenlijk hetzelfde. Wanneer de graanoffers en de vruchtenoffers werden gebracht, leefden ze daarvan, en ook van de dierenoffers. Dat was het levensonderhoud van de priesters. Dat was hun dagelijks brood. Dus de priesters worden opgeroepen om te jammeren en te rouwen en te weeklagen, omdat die mensen hun geen graan meer brengen. Er is niets om te brengen. De sprinkhanen hebben alles te pakken gekregen.

Vers 14:

> Kondig een vastentijd af, roep een bijzondere samenkomst bijeen, verzamel de oudsten en alle inwoners van het land in het huis van de HEERE, uw God, en roep tot de HEERE. Ach, die dag! Ja, de dag van de HEERE is nabij, en hij zal komen als een verwoesting van de Almachtige. Is niet voor onze ogen het voedsel weggenomen, uit het huis van onze God blijdschap en vreugde? De zaadkorrels zijn verschrompeld onder hun aardkluiten, de voorraadschuren verwoest, de graanschuren afgebroken, want het koren is verdord. Hoe kreunt het vee! De kudden rundvee zijn in verwarring, want ze hebben geen weide. Zelfs kudden kleinvee moeten boeten.
>
> JOËL 1:14-18

Hij roept het volk op om te vasten en zich te bekeren. Dat is een van de dingen waartoe hij hen meer dan eens oproept. Het volk kan alleen aan deze sprinkhanen ontkomen als God Zijn hand tegen de sprinkhanen keert. En dat zal alleen gebeuren als het volk zich naar God keert, als het volk zich bekeert, als ze vasten en bidden en oprecht berouw tonen. Daarom zegt hij tegen de priesters dat ze zo'n vasten moeten heiligen

en een heilige samenkomst moeten uitroepen. Een bijzondere oproep aan de oudsten en de leiders van het land, en ook aan de anderen, om tot de HEERE te roepen. Hij zegt in vers 15:

Wat een vreselijke dag, want de dag van de Heer is dichtbij.

Deze dag van de HEERE is waarschijnlijk de dag van de sprinkhanenplaag. Sommigen zouden hierin een verwijzing zien met een meer politieke strekking, naar iets wat verder in de toekomst ligt: de verwoesting van Jeruzalem door de Babyloniërs. Anderen zouden zeggen dat dit van toepassing is op de wederkomst van Christus en dat het daarover gaat. Ik ken eigenlijk niemand die dat met zoveel woorden zegt, maar het klinkt als iets wat sommige mensen die ik ken zouden zeggen.

Maar het lijkt waarschijnlijk dat de dag van de HEERE hier eenvoudig verwijst naar de dag waarop God hen met Zijn oordeel bezoekt vanwege hun niet nader genoemde zonden. Dat wil zeggen, hij heeft die hier niet genoemd, maar het is heel duidelijk dat het volk bij veel gelegenheden rijp was voor het oordeel. Dit was slechts een gedeeltelijk oordeel dat God stuurde, maar het was een ernstig oordeel, en het werd de dag van de HEERE genoemd.

Het vee lijdt natuurlijk ook, omdat er geen weidegrond voor hen is, want de sprinkhanen eten ook het gras op. Dus binnenkort zal er geen melk zijn, er zal geen vlees zijn, er zal geen graan zijn, er zal geen fruit zijn. Wat kunnen de mensen anders doen dan verhongeren of voedsel van elders invoeren?

9

Vuur als beeld van de sprinkhanenplaag

Vers 19:

> Tot U, HEERE, roep ik, want een vuur heeft de weiden van de woestijn verteerd, en een vlam heeft alle bomen van het veld verzengd.
>
> JOËL 1:19

Sommige uitleggers geloven dat er ook branden bij kwamen. Een commentaar dat ik las, gaf aan dat alles gemakkelijker vlam vatte en verbrandde doordat de sprinkhanen al het groen hadden weggevreten en alles uitgedroogd achterlieten. Maar ik betwijfel of dat hier bedoeld wordt. Om te beginnen: als de sprinkhanen al het gras en de schors en dergelijke hebben opgegeten, hebben ze alleen het saprijke binnenste van de bomen achtergelaten. En dat lijkt me juist het minst gemakkelijk vlam te vatten.

Eigenlijk is vuur een beeld voor de sprinkhanen zelf, zoals we zullen zien wanneer we bij hoofdstuk 2 komen. Kijk eens naar hoofdstuk 2, vers 3. Daar staat:

> Ervóór verteert een vuur, en erachter verzengt een vlam; ervóór is het land als de hof van Eden, en erachter is het een woeste wildernis. Ook is er geen ontkomen aan.
>
> JOËL 2:3

Dat wil zeggen, vóór de sprinkhanen.

Het is eenvoudig zo dat de sprinkhanen evenveel schade aanrichten als een vuur. Wat eens op de hof van Eden leek, verandert daardoor in een dorre woestenij. Het is een interessant beeld. Daar komt dit marcherende leger sprinkhanen aan. Vóór hen is alles prachtig, maar als je achter hen kijkt, ziet alles er helemaal uit alsof er een bosbrand is geweest. Er is geen letterlijk vuur geweest, maar de verwoestende werking van de sprinkhanen wordt met vuur vergeleken. Net zoals er geen letterlijk leger is, maar ze met een leger worden vergeleken.

In vers 19 van hoofdstuk 1 staat: ‘Het vuur heeft de open weiden verteerd, de vlammen hebben alle bomen op het land verbrand.’ Deze woorden verwijzen volgens mij naar de sprinkhanen.

> Zelfs de dieren van het veld schreeuwen naar U, want de waterstromen zijn uitgedroogd. Een vuur heeft de weiden van de woestijn verteerd.
>
> JOËL 1:20

Waarom de waterbeken zijn opgedroogd, is niet helemaal duidelijk. Dat zou eenvoudig een ander verschijnsel kunnen zijn dat zich tegelijkertijd voordeed. Ik weet het niet. Ik kan het gewoon niet zeggen. Maar hij vermeldt ook dat de waterbeken zijn opgedroogd, en dat is nog een extra probleem.

10

Duisternis op de dag van de Heere

Hoofdstuk 2:

> Blaas de bazuin in Sion, sla alarm op Mijn heilige berg, laat alle inwoners van het land sidderen, want de dag van de HEERE komt, ja, is nabij! Het is een dag van duisternis en donkerheid, een dag van wolken en donkerheid. Zoals de dageraad zich over de bergen verspreidt, verspreidt zich een groot en machtig volk, zoals er niet geweest is van oude tijden af, en er hierna niet meer zal zijn, jarenlang, van generatie op generatie.
>
> JOËL 2:1-2

Duisternis wordt in verband gebracht met de dag van de HEERE. We herinneren ons dat Amos in Amos 5:18 zei:

> Wee hun die verlangend uitzien naar de dag van de HEERE! Wat zal voor u die dag van de HEERE zijn? Duisternis zal hij zijn en geen licht!
>
> AMOS 5:18

Duisternis betekent onheil; licht betekent zegen in de profetische beeldspraak. Dus wanneer er staat dat het een dag is van duisternis en donkerheid en wolken en dichte duisternis, betekent dat dat het een dag is van vloek en rampspoed en onheil.

Maar in dit specifieke geval heeft het ook een letterlijke vervulling, omdat de sprinkhanen de hemel verduisteren. Dat zie je in hoofdstuk 2, vers 10. Terwijl het over de sprinkhanen gaat, staat er:

> Bij die aanblik siddert de aarde, beeft de hemel. Zon en maan worden in het zwart gehuld en de sterren trekken hun licht in.
>
> JOËL 2:10

Dat was waarschijnlijk een letterlijke uitspraak. Als de zwermen sprinkhanen het zicht op de zon en de sterren enzovoort ontnemen, kun je zeggen dat de zon en de maan donker worden en de sterren hun glans verliezen. Terwijl dit bij de sprinkhanen letterlijk het geval is, wordt dezelfde uitdrukking ook figuurlijk gebruikt. De verwijzing naar duisternis, of naar het verduisteren van de zon en de maan, komt in dit boek zelfs drie of vier keer voor. En volgens mij maar één keer met betrekking tot de sprinkhanenplaag, als ik me niet vergis, misschien twee keer.

Maar het wordt ook meer figuurlijk gebruikt, zoals vaak bij de profeten. Het beeld van de zon die verduisterd wordt en de maan die verduisterd wordt, wordt elders in de Schrift figuurlijk gebruikt. Zo zullen we het ook in het laatste deel van Joël figuurlijk gebruikt zien worden. Maar in hoofdstuk 2, vers 2 staat ‘een dag van duisternis’. In dit geval zou dat zowel letterlijk als figuurlijk waar zijn. Nu staat er midden in vers 2:

11

Een sprinkhanenleger in menselijke beelden

‘Er komt een groot en sterk volk aan, zoals er nog nooit een is geweest en zoals er nog vele generaties lang geen meer zal komen.’ Dit is een van de redenen waarom bepaalde uitleggers hebben gedacht dat we het nu niet meer over sprinkhanen hebben, maar over een werkelijk leger, mogelijk de Babyloniërs. Of, zoals ik zei, bepaalde mensen in de gemeente hebben dit liever opgevat als een verwijzing naar een gezelschap van overwinnende heiligen in de laatste dagen, een volk zoals er nooit eerder is geweest.

Het enige probleem daarmee is dat het volkomen duidelijk is dat het volk waar het hier om gaat geen mensen zijn, maar sprinkhanen. In vers 5 staat:

> Als het geluid van wagens springen zij over de toppen van de bergen, als het geluid van een vuurvlam die stoppels verteert, als een machtig volk opgesteld voor de strijd.
>
> JOËL 2:5

En in vers 5 staat:

Ze staan opgesteld als sterke strijders.

Met andere woorden, het zijn niet echt mensen. Ze lijken alleen op mensen. Ze zitten niet echt in strijdwagens. Ze lijken alleen op strijdwagens: een geluid als van strijdwagens. We hebben het over iets wat met mensen wordt vergeleken. Ze lijken op mensen die rondspringen, maar het zijn geen echte mensen.

In vers 9 staat:

> Zij stormen op de stad af, zij rennen op de muren, zij klimmen tegen de huizen op. Als een dief komen zij door de vensters binnen.
>
> JOËL 2:9

Het zijn geen letterlijke dieven. Het zijn sprinkhanen. Maar de beeldspraak suggereert dat ze op mensen lijken. Ook staat er in vers 7:

> Als helden rennen zij, als strijdbare mannen klimmen zij tegen de muren op; ieder gaat op zijn eigen weg en zij wijken niet van hun paden af.
>
> JOËL 2:7

Als hij het over echte helden en echte krijgslieden had, zou hij niet zeggen dat ze als krijgslieden omhoogklimmen. Hij zou gewoon zeggen dat het machtige krijgslieden zijn.

Het is dus duidelijk dat hij het figuurlijk bedoelt wanneer hij hen in vers 2 een volk noemt. Het zijn geen echte mensen. Het is een volk van sprinkhanen. Het is een leger, zoals hoofdstuk twee, vers vijfentwintig zegt, een leger van sprinkhanen. Zo moeten we het dus begrijpen, niet als een verwijzing naar legers of mensen of de gemeente of iets anders. Dit beschrijft gewoon, voor zover we kunnen nagaan, de sprinkhanen en niets meer.

12

Bijbelse overdrijving en ongekende rampen

Ik wil erop wijzen dat er aan het einde van vers 2 staat dat er nooit zoiets als dit volk, of deze sprinkhanen, is geweest.

> Het is een dag van duisternis en donkerheid, een dag van wolken en donkerheid. Zoals de dageraad zich over de bergen verspreidt, verspreidt zich een groot en machtig volk, zoals er niet geweest is van oude tijden af, en er hierna niet meer zal zijn, jarenlang, van generatie op generatie.
>
> JOËL 2:2

Het is interessant dat dit soort uitdrukkingen in de Bijbel in allerlei verbanden wordt gebruikt. Mozes dreigde dat de sprinkhanenplaag in Egypte zou zijn zoals geen enkele sprinkhanenplaag daarvoor of daarna. Met andere woorden, het lijkt erop dat die uniek is in de geschiedenis. Niets daarvoor of daarna zou ermee te vergelijken zijn. En toch wordt hetzelfde gezegd over deze latere sprinkhanenplaag. Niets daarvoor of daarna zou ermee te vergelijken zijn.

Die twee kunnen niet allebei uniek zijn in hun hevigheid. Het kunnen de twee ergste zijn, maar je kunt niet letterlijk zeggen dat ze allebei de ergste aller tijden zijn, want dat kan gewoon niet. Hetzelfde geldt voor wat er soms over de koningen van Juda en van Israël wordt gezegd. Over Hizkia staat dat hij de beste koning was die Juda ooit had gehad, vóór hem of na hem.

> Hij vertrouwde op de HEERE, de God van Israël, zodat er na hem zijns gelijke niet was onder alle koningen van Juda, en ook niet onder hen die er vóór hem geweest waren.
>
> 2 KONINGEN 18:5

Maar later werd hetzelfde over Josia gezegd. En hetzelfde, alleen dan het tegenovergestelde, werd over Omri en Achab gezegd.

We zien dus dat de Schrift dit soort taal soms op een niet-letterlijke manier gebruikt. In plaats van absoluut uniek te zijn in de tijd en de geschiedenis, is het zo ongewoon dat je er bijna over zou kunnen spreken alsof het uniek is. Wanneer er wordt gezegd dat Salomo de wijste man zou zijn die ooit had geleefd of ooit zou leven, kennen we minstens één uitzondering. Jezus Christus beschreef Zichzelf als iemand die groter was dan Salomo. Dus zulke uitdrukkingen als ‘de ergste ooit’, ‘de ergste die er ooit zal zijn’, moeten we begrijpen als uitdrukkingen die in de Schrift vaak figuurlijk worden gebruikt, niet noodzakelijk letterlijk.

In wezen betekent het waarschijnlijk dat er, voor zover de getuigen weten, nooit eerder zoiets is gebeurd en ook daarna niet zal gebeuren, dat wil zeggen tijdens hun leven. Of mogelijk, in dit geval, staat er „gedurende vele opeenvolgende generaties". En dat liet hij ook doorschemeren in hoofdstuk 1, vers 2 en 3:

> Hoor dit, oudsten, neem dit ter ore, alle inwoners van het land!
> Is dit gebeurd in uw dagen of in de dagen van uw vaderen?
> Vertel erover aan uw kinderen en laten uw kinderen erover aan hun kinderen vertellen en hun kinderen weer aan de volgende generatie.
>
> JOËL 1:2-3

Dit wijst erop dat wanneer hij zegt dat er nooit eerder zoiets is geweest en ook daarna nooit meer zal zijn, hij in wezen bedoelt: binnen een bepaald tijdsbestek.

13

De grote verdrukking in Mattheüs 24

Nu ik dat zeg, wil ik je aandacht even vestigen op Mattheüs hoofdstuk 24. Ik wil geen bom laten vallen zonder die te laten ontploffen, maar zonder hier uitvoerig op in te gaan, wil ik je wijzen op Mattheüs 24:21. Want daar staat:

> Want dan zal er een grote verdrukking zijn, zoals er niet geweest is vanaf het begin van de wereld, tot nu toe, en zoals er ook nooit meer zijn zal.
>
> MATTHEÜS 24:21

Hier hebben we hetzelfde soort uitdrukking:

Zoiets is er nog nooit geweest en zal er ook nooit meer komen.

En dat wordt gezegd over een bepaalde periode van verdrukking.

Vanwege de bewoordingen die daar worden gebruikt, hebben sommige Bijbelleraren geopperd dat deze verdrukking erger moet zijn dan alles wat er tot nu toe ooit is gebeurd. Want wat hen betreft kan alles wat er eerder is gebeurd in de toekomst nog worden overtroffen. En daarom denken ze dat dit een verdrukking moet zijn die nog moet komen. Dit moet een verdrukking aan het einde van de wereld zijn, en niets wat al heeft plaatsgevonden kan hier mogelijk bedoeld zijn. Trouwens, dezelfde leraren gebruiken Joël 2:2 op dezelfde manier. Ze beschouwen de dag van de Heere die daar wordt genoemd als een verwijzing naar deze periode van verdrukking aan het einde van de wereld, omdat er staat dat er daarvoor niets dergelijks is geweest en daarna ook niet. Dus telkens wanneer ze deze bewoordingen over ongekende verschrikkingen tegenkomen, nemen ze aan dat het gaat over de grote verdrukking van de laatste dagen.

Maar ik zou zeggen dat we voorzichtig moeten zijn met dat soort uitleg. Want die uitspraken die lijken te spreken over iets volstrekt unieks in de geschiedenis, zijn soms figuurlijk of betrekkelijk en worden niet noodzakelijk letterlijk gebruikt. En als mensen daar moeite mee hebben, dan zullen ze daar maar moeite mee moeten hebben, want we kunnen zien dat dit in de Schrift het geval is. En dat betekent dat de verdrukking waarover Jezus in Mattheüs 24 spreekt, niet noodzakelijk hoeft te verwijzen naar iets wat nog moet gebeuren. De context wijst er zelfs beslist op dat Hij spreekt over een verdrukking die lang geleden heeft plaatsgevonden. Dat zullen we een andere keer bestuderen.

Hetzelfde geldt voor deze sprinkhanenplaag. Joël 2:1 en 2 zegt dat de dag van de Heere komt. Bepaalde leraren hebben deze passage vaak gebruikt om ook over de toekomstige grote verdrukking te spreken. Ze wijzen dan op de ongekende verschrikkingen ervan, vanwege wat Joël 2:2 zegt. Maar het gaat gewoon over een heel ernstige sprinkhanenplaag, zoals niemand ooit had gezien, hun vaders evenmin, en zoals hun kinderen die nog vele generaties lang niet zouden zien.

14

Sprinkhanen als paarden en demonen

Dan opnieuw de verwijzing naar vuur. Vers 3:

> Ervóór verteert een vuur, en erachter verzengt een vlam; ervóór is het land als de hof van Eden, en erachter is het een woeste wildernis. Ook is er geen ontkomen aan. Als het uiterlijk van paarden is zijn uiterlijk, en als renpaarden, zo rennen zij voort.
>
> JOËL 2:3-4

Nog een beeld dat het boek Openbaring overneemt, in Openbaring 9:7. Daar worden opnieuw die sprinkhaanachtige wezens beschreven die uit de rook van de bodemloze put komen. Hij beschrijft ze als paarden, die sprinkhanen. Er zijn dus een paar beelden uit Joël die het boek Openbaring ontleent om deze sprinkhanenplaag te beschrijven.

Ik kan er nog wel aan toevoegen dat ik ervan overtuigd ben dat de sprinkhanen uit Openbaring 9 geen verwijzing zijn naar dieren of insecten, en ook niet naar helikopters of straalvliegtuigen of iets dergelijks. Het feit dat ze uit de bodemloze put komen, wijst erop dat het demonen zijn. Het gaat over een demonische invasie. En wanneer we bij het boek Openbaring komen, zal ik erop wijzen dat alles wat er over de sprinkhanen wordt gezegd, in die richting lijkt te wijzen. Maar daar zullen we ons nu niet mee bezighouden. Deze sprinkhanen in de tijd van Joël waren als demonen die het volk aanvielen en vernietigden. En dus worden sommige beelden die Joël gebruikt opnieuw gebruikt in het boek Openbaring voor die andere plaag.

Ik ben vergeten welke taal het is, maar in een vreemde taal, vreemd voor ons, is het woord voor sprinkhanen „paardjes”. En de reden daarvoor is dat, als je hun kop van heel dichtbij bekijkt, de vorm ervan een beetje lijkt op die van een paardenhoofd. Ze

lijken dus in meer dan één opzicht op paarden. Hier lijkt hij aan te geven dat ze in horden komen, zoals horden ruiters die eraan komen. Maar ook in andere opzichten lijken ze uiterlijk op paarden.

> Als het geluid van wagens springen zij over de toppen van de bergen, als het geluid van een vuurvlam die stoppels verteert, als een machtig volk opgesteld voor de strijd.
>
> JOËL 2:5

Springende sprinkhanen.

Dat knetterende geluid van hun klapperende vleugels, dat donderende lawaai van die miljarden sprinkhanen die samen vliegen. Het is een heel luid en angstaanjagend geluid.

15

Het onstuitbare leger dringt overal binnen

> Bij die aanblik krimpen de volken ineen, alle gezichten verschieten van kleur. Als helden rennen zij, als strijdbare mannen klimmen zij tegen de muren op; ieder gaat op zijn eigen weg en zij wijken niet van hun paden af. Zij verdringen elkaar niet, ieder gaat zijn eigen weg. Al stuiten zij op weerstand, zij zijn niet tegen te houden.
>
> JOËL 2:6-8

[Vertalersnoot: De Engelse vertaling die de spreker gebruikt, spreekt in Joël 2:8 over tussen wapens doorschieten zonder neergeveld te worden. De HSV heeft hier: ‘Al stuiten zij op weerstand, zij zijn niet tegen te houden.’]

Nu, dit is kennelijk beeldspraak, maar de gedachte is dat je sprinkhanen niet echt met een zwaard kunt uitroeien. Ze schieten tussen je wapens door. Ze zijn klein genoeg om in de meeste gevallen je zwaard te ontwijken. Je zou nooit kunnen hopen dit

leger met zwaarden uit te roeien. Er is geen verdediging tegen, behalve gebed en bekering. Dat is de enige verdediging waarop ze ooit zouden kunnen hopen tegen de sprinkhanenplaag.

Wanneer er staat dat ze recht vooruit marcheren, dat ze niet tegen elkaar op botsen of elkaar verdringen, dat ze de gelederen niet verbreken, roept dat het beeld op van een bijna mechanisch, koud, levenloos, robotachtig leger dat oprukt. Het gaat maar vooruit, als een grasmaaier, en vernietigt alles wat op zijn pad komt. Maar het heeft geen hart, geen gevoel, geen medelijden. Ze marcheren gewoon als machines. Vooruit, net als gedisciplineerde krijgslieden die nooit de gelederen verbreken en gewoon schouder aan schouder recht vooruit marcheren, bijna onmenselijk. En de sprinkhanen zijn beslist onmenselijk. Je kunt ze niet smeken. Je kunt geen beroep doen op hun medeleven. Ze zijn gewoon dat harteloze leger dat voorbijtrekt en alles vernietigt.

> Zij stormen op de stad af, zij rennen op de muren, zij klimmen tegen de huizen op. Als een dief komen zij door de vensters binnen.
>
> JOËL 2:9

Wanneer er een sprinkhanenplaag komt, dringen ze alle huizen binnen. Ze eten alles in huis wat sprinkhanen kunnen eten. Al het voedsel, alle leren tassen en leren schoenen en leren wijnzakken en dergelijke die ze destijds hadden. En ze zijn net een dief die het huis binnendringt en alles vernielt.

> Bij die aanblik siddert de aarde, beeft de hemel. Zon en maan worden in het zwart gehuld en de sterren trekken hun licht in. En de HEERE laat Zijn stem klinken voor Zijn leger uit, want Zijn leger is zeer groot, ja, machtig is Hij, Die Zijn woord ten uitvoer brengt. Groot is immers de dag van de HEERE en zeer ontzagwekkend. Wie zal hem kunnen verdragen?
>
> JOËL 2:10-11

16

Oprechte bekering en de spot van de volken

Nu volgt er natuurlijk een passende oproep tot bekering, zoals die er eerder ook was.

> Ook nu echter, spreekt de HEERE, bekeer u tot Mij met heel uw hart, namelijk met vasten, met geween en met rouwklacht. En scheur uw hart en niet uw kleren. Bekeer u tot de HEERE, uw God, want Hij is genadig en barmhartig, geduldig en rijk aan goedertierenheid, en Hij heeft berouw over het kwaad. Wie weet zal Hij Zich omkeren en berouw hebben, zodat Hij een zegen achter Zich overlaat: een graanoffer en een plengoffer voor de HEERE, uw God.
>
> JOËL 2:12-14

Met andere woorden, als we niet tot God roepen, zal er geen zegen zijn, geen oogst, geen graanoffer of plengoffer om te brengen. We moeten tot Hem roepen. Misschien zal Hij Zich omkeren, misschien ter wille van Zichzelf, alleen al zodat we deze offers weer kunnen brengen. Hij zal iets achterlaten. Dat zal alleen gebeuren als antwoord op gebed, bekering en vasten.

In vers 15:

> Blaas de bazuin in Sion, kondig een vastentijd af, roep een bijzondere samenkomst bijeen. Verzamel het volk, heilig de gemeente, breng de oudsten bijeen, verzamel de kleine kinderen en de zuigelingen. Laat de bruidegom uit zijn binnenkamer gaan, de bruid uit haar slaapkamer.
>
> JOËL 2:15-16

Zelfs de kinderen moeten deelnemen aan dit vasten en aan deze bekering.

Met andere woorden, stel de bruiloft uit. Er zijn nu belangrijkere dingen, zoals vasten en God zoeken.

> Laten de priesters, de dienaren van de HEERE, wenen tussen de voorhal en het altaar, en laten zij zeggen: Ontzie Uw volk, HEERE, geef Uw erfelijk bezit niet over aan smaad, zodat de heidenvolken over hen zouden heersen. Waarom zouden ze onder de volken zeggen: Waar is hun God?
>
> JOËL 2:17

Door deze uitspraak zou je kunnen gaan denken dat er geen sprinkhanen tegen hen optrekken, maar een volk. Dat wil zeggen, een volk in politieke zin, mensen, een leger. In de King James staat:

Laat uw volk niet te schande worden, laat andere volken niet over hen heersen.

Maar in moderne vertalingen wordt dat niet helemaal hetzelfde weergegeven. De gedachte van “rule over them”, over hen heersen, is in de moderne vertalingen eigenlijk totaal anders. Zelfs de kanttekening in de New King James geeft in plaats van “rule over them” een alternatieve lezing: “speak a proverb against them”, een spreuk tegen hen uitspreken. Dat lijkt overeen te komen met het laatste deel van het vers:

Waarom zouden de mensen van andere volken zeggen: waar is hun God?

De New American Standard Bible en de New International Version geven het allebei ongeveer op dezelfde manier weer. Deze laatste zinsnede over de volken die over hen heersen, luidt in de New International Version eigenlijk:

Maak uw volk niet tot een mikpunt van spot, tot een lachertje onder de volken.

Het gaat dus niet zozeer over een volk dat hen binnenvalt en over hen heerst. Er wordt veeleer gezegd dat de volken Israël kunnen bespotten vanwege de verschrikkelijke sprinkhanenplaag die over hen gekomen is.

17

God belooft de sprinkhanen te verdrijven

Vers 18:

> Toen nam de HEERE het op voor Zijn land, en Hij spaarde Zijn volk. De HEERE antwoordde en zei tegen Zijn volk: Zie, Ik zend u het koren, de nieuwe wijn en de olie, zodat u ermee verzadigd wordt. Ik zal u niet meer overgeven als voorwerp van smaad onder de heidenvolken.
>
> JOËL 2:18-19

Dat wil zeggen, als je je bekeert.

De spreker leest vers 18 hier in de toekomstige tijd: ‘Dan zal de HEERE het opnemen voor Zijn land en Zijn volk sparen.’ De HSV gebruikt de verleden tijd: ‘Toen nam de HEERE het op voor Zijn land, en Hij spaarde Zijn volk.’

Volgens de spreker geldt dit als de priesters roepen en het volk vast en zich bekeert. Dit wordt hun als belofte voorgehouden. Natuurlijk wordt deze belofte van zegen en herstel gevolgd door een glimp van grotere dingen in de toekomst, namelijk het messiaanse tijdperk. Maar het begint met verlichting van de onmiddellijke situatie, van de huidige crisis.

Er staat:

De Heer zal Zijn volk antwoorden: kijk, Ik zal jullie graan, nieuwe wijn en olie sturen.

De olie was natuurlijk geen aardolie, maar olie van de olijf, een landbouwproduct. Ze hadden olie nodig om te koken, ze hadden wijn nodig om te drinken, ze hadden graan nodig als basisvoedsel. God zal hun die dingen teruggeven.

> Ik zal die uit het noorden ver van u wegdoen. Ik verdrijf hem naar een dor en woest land, zijn voorhoede naar de zee in het oosten, zijn achterhoede naar de zee in het westen. Zijn stank stijgt op, zijn walm stijgt op, want hij heeft grote dingen gedaan.
>
> JOËL 2:20

Ook hier kan dat noordelijke leger verkeerd worden begrepen. De Engelse vertaling die ik gebruik, spreekt van ‘het noordelijke leger’, waar de HSV ‘die uit het noorden’ heeft. Maar in vers 25 wordt duidelijk dat de verslindende sprinkhanen, de knagende sprinkhanen, het grote leger zijn waarover Hij spreekt. Hij heeft het dus over het wegnemen van de sprinkhanen.

Waarschijnlijk omdat ze uit het noorden kwamen, zoals de meeste legers Israël vanuit het noorden binnenvielen.

Het beste wat er zou kunnen gebeuren, is dat deze sprinkhanen door een sterke wind de woestijn in worden gedreven. Er staat:

Met zijn gezicht naar de oostelijke zee en zijn rug naar de westelijke zee. Zijn stank zal opstijgen en zijn vieze geur zal zich verspreiden, omdat hij verschrikkelijke dingen heeft gedaan.

De verwijzing naar zijn gezicht naar de oostelijke zee en zijn rug naar de westelijke zee wordt enigszins verduidelijkt door de New American Standard Version, en de NIV volgt die vrij nauwkeurig. In plaats van:

zijn gezicht naar de oostelijke zee staat er:

‘de voorhoede ervan’. Dat wil zeggen: de voorste linies van het leger, de voorste rand van het leger.

> Ik zal die uit het noorden ver van u wegdoen. Ik verdrijf hem naar een dor en woest land, zijn voorhoede naar de zee in het oosten, zijn achterhoede naar de zee in het westen. Zijn stank stijgt op, zijn walm stijgt op, want hij heeft grote dingen gedaan.
>
> JOËL 2:20

Het is heel duidelijk dat het volk Israël zich op geen enkele manier tegen deze sprinkhanen kan verdedigen. Hun enige hoop is dat God de sprinkhanen wegstuurt. Hij zegt dus dat als ze bidden, als ze vasten, als ze zich bekeren, als ze tot God roepen, Hij dit leger sprinkhanen zal wegsturen en in zee zal storten. Een deel in de Middellandse Zee, een deel in de Dode Zee. Dit is precies wat God volgens het boek Exodus deed met de sprinkhanen die over Egypte kwamen. Toen Mozes bad, kwam de sprinkhanenplaag. Toen Mozes bad of ze weggenomen mochten worden, zegt de Bijbel dat de Heere een sterke wind stuurde en ze de zee in blies. Er staat dat hun lichamen gaan stinken wanneer ze verrotten. Je kunt het je voorstellen als er miljarden van die dode sprinkhanen liggen. Sommige sprinkhanen zijn behoorlijk groot, verscheidene centimeters lang. Als ze lekker dik zijn doordat ze alles in de omgeving hebben opgegeten, dan zit er heel wat vlees aan. En hun rottende kadavers kunnen dan behoorlijk gaan stinken.

18

Het land herleeft en de oogsten keren terug

> Wees niet bevreesd, land, verheug u en wees blij, want de HEERE heeft grote dingen gedaan.
>
> JOËL 2:21

Vers 21.

Ik weet niet of je de New King James of de King James leest. In de New King James staat in vers 21 ‘marvelous things’, en in de laatste regel van vers 20 staat ‘monstrous things’. Ik weet niet waarom ze dit doen, want in beide gevallen staat in het Hebreeuws hetzelfde woord. Het betekent ‘grote dingen’. De sprinkhanen hebben in vers 20 grote dingen gedaan. Natuurlijk zijn de grote dingen die ze hebben gedaan monsterlijk groot. De Heere heeft grote dingen gedaan, namelijk door hen van de sprinkhanen te bevrijden. Er zit een symmetrie in vers 20 en 21: de sprinkhanen zullen geoordeeld of weggestuurd worden vanwege de grote dingen die ze hebben gedaan. En het land moet zich verheugen vanwege het grote dat God heeft gedaan door het te bevrijden.

> Wees niet bevreesd, dieren van het veld, want de weiden van de woestijn worden groen, de bomen dragen hun vrucht, de wijnstok en de vijgenboom geven hun opbrengst.
>
> JOËL 2:22

De gewassen komen terug. Dit is een visioen dat hij ziet van wat er gebeurt als ze zich bekeren.

> En u, kinderen van Sion, verheug u en wees blij in de HEERE, uw God, want Hij zal u geven de Leraar tot gerechtigheid. Die zal regen op u doen neerdalen, vroege regen en late regen in de eerste maand.
>
> JOËL 2:23

[Vertalersnoot: De Engelse vertaling die de spreker hier aanhaalt, spreekt over de vroege regen die God trouw geeft, waar de HSV ‘de Leraar tot gerechtigheid’ heeft. Zijn aansluitende uitleg volgt die regenlezing.]

Blijkbaar was er tegelijk met de sprinkhanenplaag een droogte gekomen. Dat kan verklaren waarom de beken eerder waren uitgedroogd, zoals er stond. Maar nu zal Hij de regen teruggeven die Hij heeft achtergehouden.

> De dorsvloeren zullen vol koren zijn, de perskuipen stromen over van nieuwe wijn en olie.
>
> JOËL 2:24

Alles zal weer normaal en vrolijk worden als ze zich tot God wenden.

19

God vergoedt de verloren oogstjaren

> Ik zal u de jaren vergoeden die de veldsprinkhaan, de jonge sprinkhaan, de zwermsprinkhaan en de treksprinkhaan hebben opgegeten, Mijn grote leger, dat Ik op u had afgestuurd.
>
> JOËL 2:25

Over dit vers is heel veel gepreekt, waarbij er meestal een geestelijke toepassing aan wordt gegeven.

De toepassing die in preken vaak aan dit vers wordt gegeven, is dat een groot deel van ons leven voordat we tot behoud kwamen, of misschien terwijl we van het geloof waren afgedwaald, is verteerd. Tijd die nooit teruggewonnen kan worden, is verspild, kostbare tijd. Die tijd heeft ons verteerd en wij hebben die tijd verbruikt, en het is alsof hij door sprinkhanen is opgegeten. Maar God, Die alles herstelt, Degene Die alle dingen nieuw maakt, kan het herstellen. Hij kan je jeugd herstellen, of het als het ware voor je goedmaken.

In dit geval weet ik niet of er een geestelijke betekenis bedoeld is. Het lijkt erop dat hij over een zegen voor de landbouw spreekt, niet over een geestelijke zegen. Al kan in beginsel misschien hetzelfde in geestelijk opzicht waar zijn. Ik zie geen reden om dat te ontkennen. Maar wat het in dit geval werkelijk betekent, is dat hun economische

positie aanzienlijk is verslechterd. Ze hebben het financieel moeilijk en God zal het voor hen goedmaken. Hij zal hun overvloedige oogsten geven ter compensatie van wat de sprinkhanen hebben opgegeten. Hij zal hun de jaren vergoeden die de sprinkhanen hebben opgegeten.

Let op: jaren, meervoud. Het kan zijn dat er twee of drie of vier jaar lang golf na golf na golf van sprinkhanen is gekomen. Deze mensen zijn zwaar getroffen. De oogsten van meerdere jaren zijn verwoest. Maar God zegt dat Hij het hun zal vergoeden als ze zich tot Hem keren.

Vers 26:

> Dan zult u overvloedig en tot verzadiging eten, en de Naam van de HEERE, uw God, prijzen, Die wonderlijk met u heeft gehandeld. Mijn volk zal voor eeuwig niet beschaamd worden. Dan zult u weten dat Ik te midden van Israël ben, dat Ik, de HEERE, uw God ben, en niemand anders: Mijn volk zal voor eeuwig niet beschaamd worden!
>
> JOËL 2:26-27

20

De beloofde Geest en de Pinksterdag

Zoals zo vaak bij de profeten gaat Joël heel vanzelfsprekend over van de tijdelijke zegen naar de geestelijke zegen. Hij heeft het namelijk gehad over wat God zal doen als ze zich bekeren. Hij zal het oordeel ongedaan maken. Bij de andere profeten wordt het oordeel meestal voorgesteld als gevangenschap in een vreemd land, maar vervolgens gaat het erover hoe Hij hen uit die gevangenschap zal terugbrengen. Maar meestal gaat de profeet, nadat hij daarover heeft gesproken, meteen over op een beschrijving van het messiaanse tijdperk. Want één zegen van God doet je eenvoudigweg denken aan de grootste zegeningen van God. Wanneer de profeten beginnen na te denken over de zegeningen van God en de barmhartigheid van God, kunnen ze niet anders dan in gedachten verder gaan dan de onmiddellijke verlichting en bevrijding en hulp die God

geeft. Ze richten zich op het grote dat Hij uiteindelijk voor Zijn volk doet, namelijk het zenden van de Messias en het soort zegen dat daarmee verbonden is. Dit gebeurt vaak bij de profeten, vrijwel overal. Ze gaan van het spreken over het oordeel over op een bespreking van Gods barmhartigheid jegens hen als ze zich bekeren, hun herstel en de verlichting van dat oordeel. En dan gaan ze vanzelfsprekend over op iets wat verder weg ligt, iets wat meer het uiteindelijke doel is, namelijk het messiaanse tijdperk, dat volgens mij het huidige tijdperk is. In dit geval valt niet te ontkennen dat het om het huidige tijdperk gaat, want de verzen die volgen zijn verzen waarvan Petrus zelf zei dat ze op de Pinksterdag vervuld werden. We weten dus dat we hier kijken naar het tijdperk van de gemeente.

Vers 28:

> Daarna zal het geschieden dat Ik Mijn Geest zal uitstorten op alle vlees: uw zonen en uw dochters zullen profeteren, uw ouderen zullen dromen dromen, uw jongemannen zullen visioenen zien. Ja, zelfs op de dienaren en op de dienaressen zal Ik in die dagen Mijn Geest uitstorten. Ik zal wondertekenen geven aan de hemel en op de aarde: bloed en vuur en rookzuilen. De zon zal veranderd worden in duisternis en de maan in bloed, voor die dag van de HEERE komt, die grote en ontzagwekkende. Het zal geschieden dat ieder die de Naam van de HEERE zal aanroepen, behouden zal worden. Want op de berg Sion en in Jeruzalem zal ontkoming zijn, zoals de HEERE gezegd heeft, namelijk bij hen die ontkomen zijn, die de HEERE roepen zal.
>
> JOËL 2:28-32

Deze verzen klinken op veel plaatsen in het Nieuwe Testament door. Het duidelijkste voorbeeld is waarschijnlijk dat Petrus op de Pinksterdag de verzen 28 tot en met 32 aanhaalt. Toen de Heilige Geest op hen viel en de apostelen en de anderen in tongen begonnen te spreken, stroomden de mensen toe. Sommigen begonnen te zeggen:

> En zij waren allen buiten zichzelf en raakten in onzekerheid, en de één zei tegen de ander: Wat wil dit toch zeggen?
>
> HANDELINGEN 2:12

Sommigen zeiden:

> Anderen zeiden spottend: Zij zijn vol zoete wijn.
>
> HANDELINGEN 2:13

Het is interessant dat ze dat zeiden, want deze profetie volgt eigenlijk op een belofte dat hun perskuipen zullen overlopen van nieuwe wijn, vers 24:

[Vertalersnoot: De Engelse vertaling gebruikt zowel in Handelingen 2:13 als in Joël 2:24 ‘new wine’. De HSV heeft respectievelijk ‘zoete wijn’ en ‘nieuwe wijn’.]

> De dorsvloeren zullen vol koren zijn, de perskuipen stromen over van nieuwe wijn en olie.
>
> JOËL 2:24

Misschien krijgen we in dat vers al bijna een aanwijzing dat ze dronken zullen zijn. Ze zullen naar hartenlust drinken. Natuurlijk is dat in deze specifieke context een teken van Gods zegen, en vervolgens komt het dronken zijn van de Geest van God.

21

Vervuld met de Geest in plaats van wijn

In Efeze 5:18 zegt Paulus:

> En word niet dronken van wijn, waarin losbandigheid is, maar word vervuld met de Geest,
>
> EFEZE 5:18

Alsof vervuld zijn met de Heilige Geest de andere mogelijkheid is. Dronken zijn van wijn is de ene mogelijkheid; vervuld zijn met de Heilige Geest is de andere. Het is moeilijk om in deze wereld de werkelijkheid onder ogen te zien zonder een beetje hulp ergens vandaan. En veel mensen grijpen naar drank of een ander soort vervangingsmiddel: drugs, fantasieën, vermaak, wat dan ook. Ze grijpen naar iets om zich te verdoven en zo aan de werkelijkheid te ontsnappen, maar dat komt doordat er een leegte is waarvoor ze proberen weg te kruipen. Ze voelen vanbinnen een holte. Hun leven geeft hun geen vervulling. Ze zijn niet gelukkig. Het leven lijkt zinloos.

Om dit te verbergen, of om te proberen die leegte te vullen, gebruiken mensen middelen die hun bewustzijn veranderen. Maar vervuld zijn met de Heilige Geest is de andere mogelijkheid. Waarom zou je die leegte vanbinnen proberen te verbergen of te verdoven? Waarom vul je die niet met wat daar hoort te zijn? Het enige wat die werkelijk kan vullen, is de Heilige Geest.

Vervuld zijn met de Heilige Geest lijkt in zekere zin een beetje op dronken zijn van wijn, omdat je onder de invloed van iets komt. Wanneer je onder de invloed van wijn bent, sta je niet langer onder je eigen invloed. Je bewustzijn is veranderd. Hetzelfde geldt in zekere zin wanneer je vervuld bent met de Heilige Geest. Dat geldt zelfs als we het niet hebben over mensen die omvallen, rondwankelen of hysterisch lachen, of over andere soortgelijke verschijnselen. Zulke dingen komen soms voor wanneer de Heilige Geest komt.

Strikt genomen is het jezelf overgeven om onder de invloed van de Heilige Geest te komen. Het is een verandering ervaren in je bewustzijn, een verandering in je denken. Het is je denken overgeven om het te laten vernieuwen. Dus dat is in wezen geen verkeerd beeld. Ze zeiden dat ze dronken waren van nieuwe wijn. Blijkbaar spraken degenen die met de Heilige Geest vervuld waren onverstaanbaar in tongen, zodat de mensen ten onrechte dachten dat ze hun woorden onduidelijk uitspraken, zoals dronkaards. Ze dachten dat ze dronken waren, terwijl ze in werkelijkheid gewoon vervuld waren met de Heilige Geest.

22

Petrus legt Joël uit: de laatste dagen

Petrus stond op om een verklaring te geven. Het zou een slechte zaak en een slecht getuigenis zijn geweest als mensen dachten dat deze discipelen van Jezus dronkaards waren. Dus hij stond op en zei:

> Maar Petrus, die daar met de elf andere apostelen stond, verhief zijn stem en sprak tot hen: Joodse mannen en u allen die in Jeruzalem woont, dit moet u bekend zijn en laat mijn woorden tot uw oren doordringen: deze mensen zijn namelijk niet dronken, zoals u vermoedt, want het is pas het derde uur van de dag.
>
> HANDELINGEN 2:14-15

Daarmee bedoelde hij negen uur 's ochtends. De kroegen waren nog niet eens open. Maar hij zegt:

> Maar dit is wat gesproken is door de profeet Joël:
>
> HANDELINGEN 2:16

En dan citeert hij deze hele passage tot en met de eerste regel van vers 32.

Hij laat de laatste regel weg, maar dat is niet van betekenis. De reden dat het niet van betekenis is, is dat hij niet probeerde te zeggen dat de laatste regel niet hoorde bij wat er op dat moment gebeurde. Hij past deze Schrifttekst in wezen toe op het tijdperk van de gemeente en op de tijd waarin hij zelf leefde. In vers 28 staat:

> Daarna zal het geschieden dat Ik Mijn Geest zal uitstorten op alle vlees: uw zonen en uw dochters zullen profeteren, uw ouderen zullen dromen dromen, uw jongemannen zullen visioenen zien.
>
> JOËL 2:28

Wanneer Petrus dit citeert, citeert hij het zo:

> En het zal zijn in de laatste dagen, zegt God, dat Ik zal uitstorten van Mijn Geest op alle vlees; en uw zonen en uw dochters zullen profeteren, uw jongemannen zullen visioenen zien en uw ouderen zullen dromen dromen.
>
> HANDELINGEN 2:17

Petrus vat ‘daarna’ hier op als ‘in de laatste dagen’. Als je het wilt vergelijken: in Handelingen 2:17 begint hij hieruit te citeren. Deze hele passage heeft dus betrekking op het tijdperk waarin Petrus leefde, dat hij de laatste dagen noemde.

Ik heb al eerder met je gedeeld dat de laatste dagen mogelijk kunnen verwijzen naar het hele tijdperk van de gemeente. Dat begon op de Pinksterdag, of zelfs daarvoor, toen Jezus verscheen, want de schrijver van Hebreeën zegt dat Jezus in deze laatste dagen verschenen is. Dus mogelijk zou de periode vanaf de verschijning van Christus tot nu de laatste dagen genoemd kunnen worden. Maar aan de andere kant ben ik van mening dat de laatste dagen de laatste dagen van de Joodse orde betekenen. De laatste dagen van het stelsel van het oude verbond, de laatste dagen van het tijdperk van het oude verbond en het aanbreken van het tijdperk van het nieuwe verbond. Laat ik je mijn redenen daarvoor nog niet vertellen. Laten we eerst over vers 28 praten.

23

Mozes verlangt naar de Geest op heel het volk

De verzen 28 en 29 spreken over een algemene uitstorting van de Geest op alle vlees. In de tijd van Joël was dat iets onbekends. Sterker nog, in het hele Oude Testament was dat iets onbekends. Het was wel bekend dat de Heilige Geest soms op bepaalde mensen kwam, zoals op profeten, op bepaalde momenten. De Heilige Geest kwam zelfs op Saul. De Heilige Geest kwam op David. De Heilige Geest kwam op de profeten, en Hij kwam op Simson enzovoort. Wanneer de Heilige Geest op iemand kwam, gaf dat die persoon de kracht om iets te doen, vaak om te profeteren.

Er was een moment waarop Mozes klaagde, in het boek Numeri, hoofdstuk 11. Hij klaagde tegen God dat de last van het leiderschap te zwaar voor hem was om alleen te dragen. God zei:

> Verzamel zeventig oudsten en breng hen naar de tent van ontmoeting. Ik zal een deel van de Geest Die op jou rust, op hen leggen.
>
> NUMERI 11:16-17

Dus de mannen kwamen bijeen, en God nam iets van de zalving van Mozes en legde de Geest op deze zeventig oudsten, en zij begonnen te profeteren.

Toen kwam er een jonge man aanrennen die zei:

> Mozes, Mozes, twee mannen, Eldad en Medad, zijn in het kamp aan het profeteren.
>
> NUMERI 11:27

Jozua zei:

> Mozes, verbied het hun!
>
> NUMERI 11:28

Want blijkbaar waren ze niet op de juiste plaats. Ze hoorden bij de tabernakel te zijn. Ze moesten niet buiten in het kamp profeteren. Misschien zouden ze mensen achter zichzelf aan trekken in plaats van achter Mozes aan. Jozua was bang dat het gezag van Mozes ondermijnd zou worden doordat andere mensen onder het volk de profetische gaven lieten zien.

Mozes zei tegen Jozua:

> Maar Mozes zei tegen hem: Zet u zich voor mij in? Och, waren allen van het volk van de HEERE maar profeten, dat de HEERE Zijn Geest over hen gaf!
>
> NUMERI 11:29

Mozes verlangde ernaar een tijd te zien waarin God Zijn Geest op heel Zijn volk zou leggen en zij allemaal zouden profeteren. Dat is in het Oude Testament nooit gebeurd, maar Joël zei dat de dag komt waarop dat inderdaad zal gebeuren.

24

De gemeente als profetische gemeenschap

> Daarna zal het geschieden dat Ik Mijn Geest zal uitstorten op alle vlees: uw zonen en uw dochters zullen profeteren, uw ouderen zullen dromen dromen, uw jongemannen zullen visioenen zien. Ja, zelfs op de dienaren en op de dienaressen zal Ik in die dagen Mijn Geest uitstorten. Ik zal wondertekenen geven aan de hemel en op de aarde: bloed en vuur en rookzuilen. De zon zal veranderd worden in duisternis en de maan in bloed, voor die dag van de HEERE komt, die grote en ontzagwekkende. Het zal geschieden dat ieder die de Naam van de HEERE zal aanroepen, behouden zal worden. Want op de berg Sion en in Jeruzalem zal ontkoming zijn, zoals de HEERE gezegd heeft, namelijk bij hen die ontkomen zijn, die de HEERE roepen zal.
>
> JOËL 2:28-32

Met andere woorden, er is geen onderscheid naar geslacht. God geeft Zijn Geest niet alleen aan mannen, maar ook aan de vrouwen. Ook wat leeftijdsgroepen betreft: zonen en dochters en oude mannen en jonge mannen. Alle leeftijden. God zal geen onderscheid maken bij het geven van Zijn Geest. Hij zal Hem niet alleen aan de ene of de andere groep geven. Jong en oud, en ook wat maatschappelijke klassen betreft: er zal geen onderscheid zijn. Slaven of vrijen, zelfs op de dienaren en de dienaressen zal de Geest worden uitgestort. Van hen allemaal staat er dat ze zullen profeteren.

Dit werd dus vervuld op de Pinksterdag. Rijk en arm, oud en jong, mannen en vrouwen, slaven en vrijen, de Heilige Geest werd uitgestort en is vanaf die tijd op de hele gemeente uitgestort. Deze uitstorting van de Geest heeft de gemeente tot een profetische gemeenschap met een profetische opdracht gemaakt. Toen de Heilige Geest aan de gemeente werd gegeven, was dat opdat de gemeente zou profeteren.

Er zijn bijzondere gaven van profetie waar de Bijbel over spreekt, maar in het algemeen profeteren degenen die met de Geest vervuld zijn. Niet noodzakelijk in de zin waarin wij denken aan het voorspellen van de toekomst, en zelfs niet noodzakelijk in de zin van een uiting in geestvervoering. In feite wordt van de uiting die op de Pinksterdag werd gehoord, niet gezegd dat het profetie was. Het was eigenlijk spreken in tongen, een heel andere gave. Maar er werd over gesproken als profetie in de ruimere betekenis van het woord profetie, dat eenvoudig betekent Gods woorden te spreken, vanuit God te spreken. De gemeente is dus Gods spreekbuis, en Hij heeft Zijn Geest op ons gelegd zodat wij kunnen profeteren.

Bedenk dat Jezus eerder iets had gezegd toen Hij Zijn discipelen in Mattheüs hoofdstuk 10 vertelde dat ze een tijd van vervolging konden verwachten en voor raden zouden worden gebracht, enzovoort:

> Wanneer ze jullie voor het Sanhedrin, de synagogen en dergelijke brengen, bedenk dan niet van tevoren wat jullie op dat moment zullen zeggen. De Geest van jullie Vader, Die in jullie is, zal jullie de woorden geven.
>
> MATTHEÜS 10:17-20

Ze zullen geïnspireerde woorden spreken.

Jezus zei ergens anders, toen Hij in de bovenzaal tegen Zijn discipelen sprak over de komst van de Trooster:

> Maar de Trooster, de Heilige Geest, Die de Vader zenden zal in Mijn Naam, Die zal u in alles onderwijzen en u in herinnering brengen alles wat Ik u gezegd heb.
>
> JOHANNES 14:26

En vervolgens zouden de apostelen die dit ontvingen natuurlijk woordvoerders voor de gemeente worden. Ze zouden de wegen van Jezus onderwijzen en de mensen leren wat Jezus had gezegd. Degenen die de Geest ontvangen, zijn nu dus toegerust om te

prediken en te profeteren en namens God te spreken. De gave van profetie is ook een van de gaven die de Geest brengt, en die wordt aan allen uitgedeeld, precies zoals Mozes had gewenst.

25

Pinksteren als voorbode van Jeruzalems val

Vooral de verzen 30 en 31 zijn volgens mij de verzen die wijzen op de val van Jeruzalem in het jaar 70 na Christus. In de dagen van Joël was er een dag van de Heere, een grote sprinkhanenplaag die over Jeruzalem kwam. Maar nu ziet hij, terwijl hij vooruitkijkt naar het Messiaanse tijdperk, dat er nog een grote en ontzagwekkende dag van de Heere over Jeruzalem zal komen. Dat is in het jaar 70 na Christus vervuld.

Het is interessant dat Petrus, toen hij deze passage op de Pinksterdag aanhaalde, niet alleen de verzen 28 en 29 citeerde. Dat had hij kunnen doen. Als hij alleen het verschijnsel van de uitstorting van de Geest had willen verklaren, dat daar op dat moment plaatsvond, had hij kunnen zeggen: ‘Dit is het.’ Hij had Joël hoofdstuk twee, vers achtentwintig en negenentwintig kunnen aanhalen en het daarbij kunnen laten, want dat is het gedeelte dat over de uitstorting van de Geest spreekt. Hij had kunnen stoppen, maar dat deed hij niet. Naast die dingen waarvan hij zei:

Dit is het, haalt hij die verzen aan over:

> Daarna zal het geschieden dat Ik Mijn Geest zal uitstorten op alle vlees: uw zonen en uw dochters zullen profeteren, uw ouderen zullen dromen dromen, uw jongemannen zullen visioenen zien. Ja, zelfs op de dienaren en op de dienaressen zal Ik in die dagen Mijn Geest uitstorten. Ik zal wondertekenen geven aan de hemel en op de aarde: bloed en vuur en rookzuilen. De zon zal veranderd worden in duisternis en de maan in bloed, voor die dag van de HEERE komt, die grote en ontzagwekkende. Het zal geschieden dat ieder die de Naam van de HEERE zal aanroepen, behouden zal worden. Want op de berg Sion en in Jeruzalem zal ontkoming zijn, zoals de HEERE gezegd heeft, namelijk bij hen die ontkomen zijn, die de HEERE roepen zal.
>
> JOËL 2:28-32

Hij zegt dat niet alleen de Geest wordt uitgestort, maar dat dit de voorbode is van een oordeel dat over Jeruzalem komt. God stort Zijn Geest uit op sommige inwoners van Jeruzalem, namelijk de gelovigen. Maar dat is alleen omdat ze binnenkort een oordeel kunnen verwachten over degenen die dit niet ontvangen.

Bedenk dat Johannes de Doper had gezegd:

> Ik doop u wel met water tot bekering, maar Hij Die na mij komt, is sterker dan ik; ik ben het niet waard Hem Zijn sandalen na te dragen. Hij zal u dopen met de Heilige Geest en met vuur.
>
> MATTHEÜS 3:11

Wat hij bedoelt, is dat sommige inwoners van Jeruzalem in de Heilige Geest gedoopt zouden worden. De anderen, degenen die Christus verwierpen, zouden met vuur gedoopt worden, dat wil zeggen met het vuur van het oordeel. Dat gebeurde in het jaar 70 na Christus. Deze gedachten zijn in Joël met elkaar verbonden. Ze zijn met elkaar

verbonden in het onderwijs van Johannes de Doper. Ze zijn met elkaar verbonden in de geschiedenis. God stortte Zijn Geest uit op het gelovige overblijfsel in Jeruzalem. Daarna stortte Hij Zijn vuur uit op de ongelovigen die achtergebleven waren. Hij doopte met de Heilige Geest en met vuur.

Ik heb het over Mattheüs 3:11, waar Johannes zegt:

Jezus zal dopen met de Heilige Geest en met vuur.

Het is interessant: sommige mensen denken dat de doop met vuur ook iets positiefs is voor gelovigen, maar dat is niet zo. In Handelingen 1:5 haalde Jezus Johannes bijna letterlijk aan. In Handelingen 1:5 zei Jezus:

> want Johannes doopte wel met water, maar u zult met de Heilige Geest gedoopt worden, niet lang na deze dagen.
>
> HANDELINGEN 1:5

Let erop dat Hij aanhaalt wat Johannes zei. Johannes zei:

Ik doop met water, maar degene die na mij komt, zal dopen met de Heilige Geest en met vuur.

Maar Jezus laat het gedeelte over het vuur weg. Tegen Zijn discipelen zegt Hij:

Jullie zullen gedoopt worden met de Heilige Geest.

Hij zegt niet:

En met vuur, wat voor de hand had gelegen, aangezien Hij zinspeelde op de uitspraak van Johannes. Maar de reden dat Hij het vuur niet noemde, is dat de discipelen niet met vuur gedoopt zouden worden. Dat was voor de ongelovigen.

26

Tekenen van het oordeel over Jeruzalem

Petrus haalt dus deze hele passage aan omdat die op die generatie van toepassing is. Het gebeurde. Wat Joël had voorspeld, gebeurde daar op dat moment, in die generatie. Het waren de laatste dagen van Jeruzalem. Voordat Jeruzalem viel, zou God Zijn Geest uitstorten op een gelovig overblijfsel. Maar daarna zou het oordeel komen, en de grote en ontzagwekkende dag van de Heere zou over de stad komen. In vers 30 wordt het zo beschreven:

> Ik zal wondertekenen geven aan de hemel
>
> JOËL 2:30

Het is interessant om Josephus te lezen. Hij was natuurlijk ooggetuige van de val van Jeruzalem in het jaar 70 na Christus en heeft daar uitvoerig en zeer gedetailleerd over geschreven. Natuurlijk had hij er geen belang bij om iets te bevestigen wat Jezus had gezegd, of iets wat de apostelen hadden gezegd, maar soms deed hij dat onbedoeld toch. Een van de interessante dingen waarop Josephus in een aantal passages wijst, is dat er tekenen aan de hemel waren die door de goddelozen in Jeruzalem werden gezien toen de stad door de Romeinen werd belegerd. Ik weet niet meer wat het allemaal waren, maar hij noemde verschillende tekenen aan de hemel, bovennatuurlijke tekenen. Wanneer we het boek Openbaring bespreken, zal ik die er denk ik bij halen. Ik zal ze opzoeken in mijn werken van Josephus en ze voorlezen. Maar er deden zich tijdens de belegering van Jeruzalem in het jaar 70 na Christus enkele interessante tekenen aan de hemel voor.

Er staat ook:

En op aarde.

Natuurlijk waren er tekenen en wonderen op de aarde. Een daarvan was de uitstorting van de Geest en het spreken in tongen op de Pinksterdag. Een ander voorbeeld waren de tekenen en wonderen die door de handen van de apostelen gebeurden. Dat waren de tekenen op de aarde. Er waren tekenen aan de hemel. Hij noemt ook bloed,

bloedvergieten, vuur, dat een zinnebeeld is van oordeel en verwoesting. Rookzuilen doen ons denken aan Sodom en Gomorra, want na de verwoesting van Sodom en Gomorra staat er in Genesis 19:

> Abram ging naar buiten en keek in de richting van Sodom en Gomorra. De rook van die plaats steeg op als rookzuilen uit een oven.
>
> GENESIS 19:27-28

Het enige wat zal overblijven, zijn rookzuilen die boven de stad opstijgen. Niet de rookzuil die ooit het zinnebeeld was van Gods aanwezigheid, maar rook van het vurige oordeel dat over de stad komt. In vers 31 staat in figuurlijke taal:

De zon zal donker worden en de maan zal in bloed veranderen.

Ik heb er herhaaldelijk op gewezen dat deze taal, de zon die in duisternis verandert, de maan die verduisterd wordt of in bloed verandert, bij de profeten heel vaak wordt gebruikt als een verwijzing naar de verwoesting van een stad of een koninkrijk. Maar eerder in dit boek, in hoofdstuk 2, vers 10, was het in zekere zin bijna letterlijk. De zon en de maan en de sterren werden verduisterd door de sprinkhanenwolken.

In deze specifieke context zou het ook in zekere mate letterlijk kunnen zijn. Hij spreekt over rookzuilen die boven de brandende stad opbollen. Die wolkenzuilen zouden beslist het licht van de zon en de maan kunnen tegenhouden. Wanneer de wolken 's nachts beginnen op te trekken, zou de maan door de nevel heen bloedrood kunnen lijken. Je hebt vast weleens meegemaakt dat je de maan bloedrood zag. Ik wel. Natuurlijk denkt iedereen aan deze Schrifttekst wanneer dat gebeurt. Maar het is gewoon het effect van bepaalde rook en nevel.

Dus ook al is dit een gebruikelijke uitdrukking, een zinnebeeld om de val van een koninkrijk te beschrijven, het is in zekere zin waarschijnlijk ook tot op zekere hoogte letterlijk. De hemel werd ongetwijfeld in zekere mate verduisterd door de grote rookwolken die door de vlammen boven de stad hingen. De stad ging in vlammen op, enzovoort. Dus hier wordt de ondergang van Jeruzalem beschreven. Wanneer Petrus

dit citeert als iets wat in de laatste dagen plaatsvindt, ligt het heel erg voor de hand dat hij de laatste dagen van het Joodse stelsel bedoelt, de laatste dagen van de tempel, de laatste dagen van het oude verbond.

27

Redding voor wie de Heer aanroepen

In vers 32 wordt deze belofte gedaan:

En iedereen die de naam van de Heer aanroept, zal gered worden.

‘Bevrijd worden’ is een andere manier om het goed te vertalen. Dit vers wordt niet alleen door Petrus op de Pinksterdag aangehaald, maar ook Paulus haalt het aan in Romeinen 10:13. Deze verwoesting wordt over Jeruzalem voorzegd, maar er zal een mogelijkheid zijn voor iedereen die eruit gered wil worden. Niemand hoefde om te komen toen Jeruzalem in het jaar 70 na Christus viel.

God stuurde Zijn profeet, Johannes de Doper, om hen te waarschuwen. Daarna stuurde Hij Zijn Zoon, Jezus, en ook Hij waarschuwde hen ervoor. Vervolgens waarschuwt Petrus hen op de Pinksterdag met de woorden van hun eigen profeet Joël. Hij waarschuwt hen dat dit zou gebeuren. Deze mensen hadden volop waarschuwingen gekregen van profeten die naar hen toe waren gestuurd en van apostelen die naar hen toe waren gestuurd, maar ze wilden er geen gehoor aan geven.

Toch gaven sommige mensen wel gehoor aan de boodschap. Sommige mensen riepen wel de Naam van de Heere aan. Sommige mensen ontvingen wel de doop met de Heilige Geest in plaats van de doop met vuur. Die mensen werden gered. Het is interessant: niet één van hen kwam in Jeruzalem om toen de stad viel.

Volgens Eusebius ontvluchtten blijkbaar alle christenen de stad Jeruzalem voordat die door de Romeinen werd belegerd. Hij is de eerste kerkhistoricus van wie het werk bewaard is gebleven. Zijn werken zijn nog steeds beschikbaar. Hij schreef rond het jaar 300, dus hij was er vrij vroeg bij. Hij zei dat dit bleek uit de verslagen waarover hij

beschikte. Er was een godsspraak gegeven, blijkbaar een profetisch woord in de gemeente, waarin ze ervoor werden gewaarschuwd, en ze vluchtten de stad uit. Volgens Eusebius was er niet één christen meer in de stad toen die viel.

Dus de Joden die met de Heilige Geest werden gedoopt, werden niet met vuur gedoopt. De Joden die de Naam van de Heere aanriepen, ontkwamen aan de holocaust die hier wordt beschreven, en dat is wat er wordt voorzegd. Dan staat er:

> Want op de berg Sion en in Jeruzalem zal ontkoming zijn, zoals de HEERE gezegd heeft, namelijk bij hen die ontkomen zijn, die de HEERE roepen zal.
>
> JOËL 2:32

Het is duidelijk dat hij het hier over het overblijfsel heeft, wat onze aandacht opnieuw op de gemeente richt. Hij zegt:

Op de berg Sion en in Jeruzalem zal er redding zijn.

Bij zijn beschrijving van de val van Jeruzalem en de verwoesting ervan klinkt het niet alsof hij het daar over ontkoming heeft. Hij heeft het dus over een geestelijk Jeruzalem en een geestelijke berg Sion, waar het ware behoud te vinden zal zijn. Het oude Jeruzalem zal worden platgebrand, maar er zal een berg Sion zijn, het geestelijke Sion waar Hebreeën 12:22 over spreekt: de gemeente. Daar worden ontkoming en behoud gevonden.

28

Herstel van Gods volk en oordeel over volken

Nu hoofdstuk 3:

> Want zie, in die dagen en in die tijd, als Ik een omkeer zal brengen in de gevangenschap van Juda en Jeruzalem, zal Ik alle heidenvolken bijeenbrengen en hen doen afdalen naar het dal van Josafat. Daar zal Ik met hen een rechtszaak voeren, vanwege Mijn volk en Mijn eigendom Israël, dat zij onder de heidenvolken verstrooid hebben. Mijn land hebben zij verdeeld. Zij hebben het lot geworpen over Mijn volk. Zij gaven een jongen voor een hoer; zij verkochten een meisje voor wijn, zodat zij konden drinken. En ook, wat wilt u van Mij, Tyrus en Sidon, en alle gebieden van Filistea? Wilt u Mij Mijn handelwijze vergelden? Als u Mij dat wilt aandoen, zal Ik snel en onmiddellijk uw vergelding op uw hoofd doen terugkeren, omdat u Mijn zilver en Mijn goud hebt weggenomen, het beste van Mijn kostbaarheden naar uw tempels hebt gebracht. U hebt de Judeeërs en de inwoners van Jeruzalem aan de Grieken verkocht, om hen ver weg te voeren uit hun eigen gebied. Zie, Ik wek hen op uit de plaats waarheen u hen verkocht hebt. Ik zal uw vergelding op uw hoofd doen terugkeren. Ik zal uw zonen en uw dochters verkopen in de hand van de Judeeërs. Zij zullen hen aan de inwoners van Sjeba verkopen, aan een volk ver weg, want de HEERE heeft het gesproken.
>
> JOËL 3:1-8

Wanneer wordt dit vervuld? In vers 1 staat:

In die dagen, wanneer Ik de gevangenen uit Juda en Jeruzalem terugbreng.

We weten op grond van vers 28 tot en met 32 dat ‘die dagen’ naar het tijdperk van de gemeente verwijst. Daar kan geen twijfel over bestaan. Gezien de manier waarop het in het Nieuwe Testament wordt gebruikt, moet het een verwijzing naar het tijdperk van de gemeente zijn. Hoofdstuk 3 moet dus ook op het tijdperk van de gemeente van toepassing zijn, want er staat:

In die dagen.

Maar wat betekent het volgende?

Letterlijk: ‘de gevangenschap terugbrengen’. Je moet begrijpen dat de uitdrukking ‘de gevangenschap doen terugkeren’ of ‘de gevangenschap terugbrengen’ in het Hebreeuws een vaste uitdrukking is, in elk geval in de Bijbel. Die verwijst er helemaal niet noodzakelijk naar dat gevangenen van de ene plaats naar een andere plaats worden teruggebracht. Het betekent eigenlijk gewoon dat het lot wordt hersteld van degenen die geleden hebben: de gevangenschap keren.

In Job hoofdstuk 42, vers 10, staat bijvoorbeeld:

> En de HEERE bracht een omkeer in het levenslot van Job, toen hij gebeden had voor zijn vrienden. De HEERE vermeerderde alles wat Job bezeten had tot het dubbele toe.
>
> JOB 42:10

Hij was nergens als gevangene naartoe gebracht. Het betekent dat zijn voorspoed werd hersteld. Moderne vertalingen geven het vaak zo weer. Ze begrijpen dat de gevangenschap doen terugkeren gewoon betekent dat de voorspoed wordt hersteld. Gods vloek had op Zijn volk gerust. Nu keert Hij Zich om en zegent Hij hen.

Daar gaat het dus over: de zegen. Hij had erover gesproken dat ze met deze sprinkhanen vervloekt waren. Als ze tot God komen, zal Hij hen zegenen. Tot de zegeningen die Hij uiteindelijk zal sturen, behoren de Messias en de Heilige Geest en het messiaanse tijdperk. Op dat moment, wanneer God Zijn volk zo zegent, zal Hij alle volken voor het oordeel bijeenbrengen in het dal van Josafat.

29

Het dal van Josafat en Gods beslissing

Er bestaat geen dal met die naam. Josafat was een van de koningen van Juda, en nog een goede ook. Maar de naam Josafat betekent ‘Jehovah oordeelt’. Hetzelfde dal wordt in hoofdstuk 3, vers 14, het dal van de beslissing genoemd.

[Vertalersnoot: De spreker volgt hier de Engelse weergave ‘valley of decision’, ‘dal van de beslissing’. De HSV noemt dit ‘het dal van de dorsslede’. Zijn verdere uitleg over ‘beslissing’ sluit aan bij de Engelse weergave.]

Ik weet niet precies wat deze beeldspraak betekent, maar om een beetje te speculeren — en meer is het niet, speculatie — suggereert dit beeld misschien dat het een dal tussen twee tijdstippen is. Tussen twee bergtoppen in de geschiedenis, misschien tussen de eerste komst en de wederkomst van Christus: het tijdperk van de gemeente.

Als we de geschiedenis zouden weergeven als een tijdlijn met hoogtepunten en dieptepunten, dan zouden de komst van Christus, toen Hij de eerste keer kwam, en Zijn wederkomst zeker tot de hoogste punten in die grafiek behoren. Het dal daartussen zou zijn wat we het tijdperk van de gemeente noemen. Misschien wordt dat bedoeld. Misschien geen letterlijk geografisch dal, maar min of meer een tijdsperiode tussen de bergtoppen van Jezus’ hemelvaart vanaf de Olijfberg en Zijn terugkeer op de Olijfberg. Het figuurlijke dal is de tijd van Gods oordeel, waarin God volken oordeelt.

Het wordt het dal van de beslissing genoemd. Dat zou kunnen verwijzen naar God Die een beslissing neemt, Die een oordeel over mensen velt. Maar het zou ook kunnen betekenen dat het voor hen de tijd is om een beslissing te nemen. Het tijdperk van de gemeente is de tijd waarin ze de gelegenheid krijgen. Ze bevinden zich in het dal van de beslissing. Ze moeten beslissen. We hebben het hier over heidenen, niet over Joden. Alle volken worden in dit dal van de beslissing bijeengebracht. Er vindt een worsteling plaats. Er woedt een strijd. Sommigen van hen nemen ongetwijfeld de juiste beslissing, maar anderen komen erin om.

Er zijn hier misschien heel wat dingen waar iets over gezegd zou moeten worden, maar het zou bijna onmogelijk zijn om er specifiek op in te gaan. Het zou ook kunnen dat het dal van de beslissing, of het dal van Josafat, het figuurlijke dal is tussen de twee figuurlijke bergen, dat wil zeggen: koninkrijken. Bergen staan soms voor koninkrijken. Hier worden geen bergen genoemd, maar een dal wordt meestal door bergen geflankeerd.

Aan de ene kant is er de berg van het Koninkrijk van het huis van de HEERE, dat wil zeggen de gemeente, Gods Koninkrijk, en aan de andere kant de koninkrijken van deze wereld. Er staan mensen tussenin. Ze moeten een beslissing nemen. Het dal van de beslissing: ga ik naar de berg van het huis van de HEERE, zoals de mensen in Micha hoofdstuk 4 doen, of ga ik met de wereld mee?

Ik zou beide als een mogelijke betekenis kunnen zien, of misschien klopt geen van beide. Ik weet het niet, maar ik draag alleen maar wat mogelijkheden aan. Hij heeft het er zeker over dat Hij een oordeel over de ongehoorzame volken brengt. Dat is, daar ben ik zeker van, gedurende het hele tijdperk van de gemeente doorgegaan. Zelfs de val van Jeruzalem vond plaats binnen het tijdperk van de gemeente, en dat was een oordeel van God over dat volk. Maar er zijn ook andere volken opgekomen en ten onder gegaan. Veel goddeloze heersers zijn in die periode gekomen en gegaan. Je zou heel goed kunnen zeggen dat God hen aan de kant heeft gezet, omdat ze in het dal van de beslissing de verkeerde beslissing hebben genomen. Ze kozen niet voor gerechtigheid. Ze kozen er niet voor zich te verbinden aan het Koninkrijk van God, dat over de wereld zal heersen. Ze gingen met het koninkrijk van deze wereld mee, en daarom werden ze geoordeeld.

30

De volken trekken ten strijde tegen God

In vers 9 staat:

> Roep dit uit onder de heidenvolken: Verklaar de oorlog! Wek de helden op! Laten zij aantreden en oprukken, alle strijdbare mannen! Smeed uw ploegscharen tot zwaarden en uw snoeimessen tot speren. Laat de zwakke zeggen: Ik ben een held. Snel te hulp en kom, alle heidenvolken van rondom, verzamel u! HEERE, laat Uw helden daarheen afdalen! Laten de heidenvolken opgewekt worden en oprukken naar het dal van Josafat, want daar zal Ik zitten om te berechten alle heidenvolken van rondom! Sla de sikkel erin, want de oogst is rijp. Kom en daal af, want de wijnpers is vol. De perskuipen stromen over, want hun kwaad is groot. Menigten, menigten in het dal van de dorsslede, want de dag van de HEERE is nabij in het dal van de dorsslede. Zon en maan worden in het zwart gehuld en de sterren hebben hun schijnsel ingetrokken.
>
> JOËL 3:9-15

Hier hebben we opnieuw datzelfde beeld.

> De HEERE zal vanaf Sion brullen als een leeuw, vanuit Jeruzalem zal Hij Zijn stem laten klinken, zodat hemel en aarde zullen beven. Maar de HEERE is een toevlucht voor Zijn volk en een vesting voor de Israëlieten. Dan zult u weten dat Ik, de HEERE, uw God ben, Die op Sion, Mijn heilige berg, woont. Jeruzalem zal een heiligdom zijn en vreemden zullen er niet meer doorheen trekken.
>
> JOËL 3:16-17

Sion, Jeruzalem, verwijst in deze context heel duidelijk naar de gemeente, zoals zo vaak in deze Messiaanse gedeelten. Dus behoud en bevrijding en Gods aanwezigheid zijn op de berg Sion. Daar is dus een berg, zie je.

Deze volken in het dal van de beslissing, of het dal van het oordeel — let op wat er in vers 10 tegen hen wordt gezegd:

Smeed jullie ploegscharen om tot zwaarden en jullie snoeimessen tot speren.

Precies het tegenovergestelde van wat de mensen doen die naar de berg van de HEERE komen. Over degenen die naar de berg van het huis van de HEERE komen, staat in Micha hoofdstuk 4 vers 3, en ook in Jesaja hoofdstuk 2, het volgende:

> Hij zal oordelen tussen vele volken en machtige heidenvolken vonnissen, tot ver weg. Zij zullen hun zwaarden omsmeden tot ploegscharen en hun speren tot snoeimessen. Geen volk zal tegen een ander volk het zwaard opheffen. Oorlog voeren zullen zij niet meer leren.
>
> MICHA 4:3

Maar deze mensen, die blijkbaar het Evangelie verwerpen, het Koninkrijk van God verwerpen, weigeren naar de berg van de HEERE te komen en hun zwaarden tot ploegscharen om te smeden, blijven in het dal van de beslissing, het dal van het oordeel. En daarom zullen ze voor een crisis komen te staan. Ze kunnen hun landbouwwerktuigen maar beter nemen en tot zwaarden omsmeden, want ze hebben een strijd te voeren, ze hebben een oorlog te voeren, en hun oorlog is tegen God.

Dat wordt duidelijk in vers 12, waar staat:

Laat de volken in actie komen en naar het dal van Josafat trekken. Daar zal Ik zitten om over alle omringende volken te oordelen.

God zal deze volken oordelen. Ze komen om oorlog tegen Hem te voeren. Maar let op: in het vorige vers, vers 11, worden de volken opgeroepen om ten strijde te komen:

> Snel te hulp en kom, alle heidenvolken van rondom, verzamel u! HEERE, laat Uw helden daarheen afdalen!
>
> JOËL 3:11

Maar let dan hierop:

> HEERE, laat Uw helden daarheen afdalen!
>
> JOËL 3:11

Vermoedelijk betekent dat dat wanneer de volken van de wereld zich tegen God verzetten, Hij Zijn machtigen naar beneden stuurt. Heel goed mogelijk een verwijzing naar de engelenlegers. We kennen gevallen uit het Oude Testament waarin de engelen voor Gods volk streden. Ze omringden Dothan om Elisa en zijn knecht te beschermen. Ze streden voor de kinderen van Israël toen Hizkia tot de HEERE bad en de stad door de Assyriërs omsingeld was. Blijkbaar streden er engelen in plaats van de Joden in de strijd toen Josafat eropuit trok.

Misschien wordt daar zelfs naar verwezen doordat dit het dal van Josafat wordt genoemd: een plaats waar God door Zijn kracht de overwinning behaalt op de volken die bewapend zijn. De volken hebben zich bewapend met zwaarden en speren, maar

God laat Zijn machtigen neerdalen. Zijn engelenmacht, geestelijke macht, keert zich tegen hen, en ze worden ten val gebracht en geoordeeld.

31

De oogst van het oordeel en Gods toevlucht

Vers 13 spreekt over het inslaan van de sikkel, omdat de oogst rijp is, wat op een graanoogst wijst. Het spreekt ook over het oogsten van de druiven en het werpen daarvan in de wijnpers. Dit beeld van een graanoogst en een druivenoogst wordt weer opgepakt in Openbaring 14. Sterker nog, precies deze uitspraak wordt daar weer opgepakt. Daar wordt de wijnstok van de aarde opgepakt, in een wijnpers geworpen en vertrapt.

Sommigen vatten dat op als het oordeel over de volken. Sommigen vatten het zelfs op als het oordeel over Jeruzalem in het jaar 70 na Christus. We zullen de verschillende interpretaties daarvan bekijken wanneer we het boek Openbaring bestuderen.

De verwijzing naar het verduisteren van de zon en de maan is opnieuw een vrij algemeen symbool van Gods oordeel over goddeloze mensen, en daar zullen we niet opnieuw op ingaan. In vers 16 wordt gesproken over het beven van de hemel en de aarde. Daarover wordt ook gesproken in Haggaï hoofdstuk 2, waar God zegt:

> Volgens het woord van het verbond dat Ik met u sloot, toen u uit Egypte vertrok, en Mijn Geest, Die in uw midden stond: Wees niet bevreesd! Want zo zegt de HEERE van de legermachten: Nog één ogenblik, en dat is een korte tijd, dan zal Ik de hemel en de aarde, de zee en het droge doen beven.
>
> HAGGAÏ 2:6-7

Haggaï hoofdstuk 2, vers 6 en 7.

De schrijver van Hebreeën haalt dat aan in hoofdstuk 12 van Hebreeën. Hij zegt dat Haggaï, wanneer hij dat zegt, spreekt over het doen wankelen van alles wat gemaakt is en aan het wankelen kan worden gebracht. Maar wij, zegt hij in vers 28 van

Hebreeën 12:

> Laten wij daarom, omdat wij een onwankelbaar Koninkrijk ontvangen, aan de genade vasthouden en daardoor God dienen op een Hem welgevallige wijze, met ontzag en eerbied.
>
> HEBREEËN 12:28

God schudt dus alles door elkaar, maar wanneer Hij dat doet, zal Zijn volk beschut zijn. Er is enige reden om te denken dat hier misschien ook naar de val van Jeruzalem wordt verwezen, omdat dezelfde beeldspraak daarvoor op een aantal andere plaatsen wordt gebruikt. Maar het is niet zo duidelijk. Ik moet zeggen dat deze passage in Joël een van de onduidelijkere gedeelten van het boek is. Maar hij stelt in vers 17 dat God op de berg Sion zal wonen. Dat betekent natuurlijk het geestelijke Jeruzalem.

32

Levend water als beeld van de Heilige Geest

Die laatste verzen, 18 tot en met 21:

> Op die dag zal het gebeuren dat de bergen van jonge wijn zullen druipen, de heuvels van melk zullen stromen, en alle waterstromen van Juda zullen overlopen van water. Een bron zal uit het huis van de HEERE ontspringen, die het dal van Sittim zal bevochtigen.
>
> JOËL 3:18

Wil iemand beweren dat dit letterlijk is? Ziet iemand de symboliek in de Bijbel niet? De bergen druipen van wijn, de heuvels stromen van melk.

Dit dal van Sittim ligt, zoals we uit verschillende passages in de Schrift weten, vanuit Jeruzalem gezien aan de overkant van de rivier de Jordaan. Het is verbazingwekkend dat veel mensen dit letterlijk nemen en geloven dat er in het duizendjarig rijk water uit deze tempel van het duizendjarig rijk stroomt en dit dal van Sittim bevloeit, dat in

Moab ligt. Er zijn verschillende Schriftplaatsen die de ligging ervan noemen. Numeri 33:49 is een van die plaatsen. Jozua 3:1, en ook Micha 6:5. Al die plaatsen vermelden dat het dal van Sittim in Moab ligt, aan de overkant van de Jordaan.

Hoe kan een letterlijke rivier vanuit Jeruzalem dwars over de Jordaan stromen om een plek aan de overkant van de Jordaan te bevloeien? Rivieren stromen niet dwars over elkaar heen. Weet je dat? Twee wegen kunnen elkaar kruisen, maar twee rivieren niet. Je kunt ze niet dwars over elkaar heen laten stromen. Dit is dus duidelijk beeldspraak. Als iemand gaat beweren dat het letterlijk is, dan zal die ook moeten beweren dat de bergen die van wijn druipen en de heuvels die van melk stromen letterlijk zijn. We hebben hier beeldspraak. Maar waarvan is het een beeld? Wat is deze rivier die uit het huis van de HEERE stroomt?

Die wordt op twee andere plaatsen in het Oude Testament beschreven en op twee plaatsen in het Nieuwe. In het Oude Testament, in Ezechiël 47:1, zag Ezechiël een rivier onder de drempel van het huis van de HEERE vandaan stromen. In Zacharia 14, dat we later zullen bestuderen, spreekt hij over levend water dat uit Jeruzalem stroomt. In Openbaring 22 staat de beschrijving van de rivier die uit het huis van de HEERE stroomt.

Deze rivier die uit Jeruzalem stroomt, uit het huis van de HEERE, wordt drie keer in het Oude Testament genoemd en twee keer in het Nieuwe Testament. Slechts één plaats legt uit wat het is. Dat is in Johannes 7, waar Jezus aan het woord is. Hij zegt:

> Als iemand dorst heeft, laat hij bij Mij komen en drinken. Wie in Mij gelooft, zoals de Schrift zegt: uit zijn binnenste zullen stromen van levend water vloeien.
>
> JOHANNES 7:37-38

En Johannes zegt:

> En dit zei Hij over de Geest, Die zij die in Hem geloven, ontvangen zouden; want de Heilige Geest was er nog niet, omdat Jezus nog niet verheerlijkt was.
>
> JOHANNES 7:39

Het levende water, de rivieren van levend water waar Zacharia over spreekt, waar Joël hier over spreekt, is de Heilige Geest. Dat is Johannes 7, vers 37 tot en met 39, waar Jezus dat zei. Jezus legt deze rivier die uit Jeruzalem stroomt dus uit als de Heilige Geest Die uit de gelovigen stroomt en dit woestijngebied aan de overkant van de Jordaan bevloeit. Dat beeld komt, naast Jezus' uitspraak, op vier andere plaatsen in de Bijbel terug. De gedachte is dat de geestelijk uitgedroogde gebieden van de wereld het Evangelie zullen horen, bevloeid zullen worden en vruchtbaar zullen worden voor God, door de geestelijke bediening van de gemeente die vanuit dit geestelijke Jeruzalem uitgaat.

33

Het ware Juda en Gods blijvende aanwezigheid

Er staat in vers 19:

> Egypte zal worden tot een woestenij, Edom zal worden tot een woeste wildernis vanwege het geweld tegen de Judeeërs: in hun land hebben zij onschuldig bloed vergoten. Maar Juda zal voor eeuwig blijven, Jeruzalem van generatie op generatie. Ik zal hun bloed voor onschuldig houden, dat Ik niet voor onschuldig gehouden had. En de HEERE zal wonen in Sion.
>
> JOËL 3:19-21

Dus de Heere woont in Sion. Juda zal voor altijd blijven bestaan, maar dit moet je begrijpen in termen van het ware Israël, het ware Juda. Bedenk dat Juda het woord is waarvan het woord Jood is afgeleid. Paulus zei in Romeinen 2:28 en 29:

> Want niet híj is Jood die het in het openbaar is, en niet dát is besnijdenis die in het openbaar in het vlees plaatsvindt, maar híj is Jood die het in het verborgene is, en dát is besnijdenis, die van het hart is, naar de geest, niet naar de letter. Zijn lof is niet uit mensen maar uit God.
>
> ROMEINEN 2:28-29

Hij zegt:

> Zijn lof is niet uit mensen maar uit God.
>
> ROMEINEN 2:29

Het woord Juda betekent lof. Hij zegt: ‘Een ware Jood, of iemand die werkelijk tot de stam Juda behoort, is iemand die geen lof van mensen zoekt, maar van God.’ Romeinen 2:28 en 29.

Dus het ware Israël, het ware Juda, de ware Joden komen uit het ware geestelijke Jeruzalem, de gemeente. En daarvandaan stroomt dit levende water om de wereld te bevloeien, als gevolg van de uitstorting van de Heilige Geest op alle vlees, zoals Joël in vers 28 van het vorige hoofdstuk vermeldde.

Dat is dus de boodschap van Joël. Een sprinkhanenplaag was de crisis van dat moment. Er moest een oproep tot bekering komen. Hij vertelde hun dat God de gevolgen van de plaag ongedaan zou maken als ze zich bekeerden. Maar vervolgens keek hij verder, naar het tijdperk van de Geest, naar het Messiaanse tijdperk en naar de zegeningen die de gemeente door de bediening van de Heilige Geest aan de wereld zou brengen. Ook het oordeel over de stad Jeruzalem wordt daar genoemd. Naast het oordeel van de sprinkhanenplaag wordt ook het definitieve oordeel in het jaar 70 na Christus genoemd. In dat korte boek wordt dus heel wat behandeld.

Om verder te lezen

Alle bijbelteksten die in deze lezing aan bod komen, in de volgorde waarin ze gebruikt zijn.

- Amos 7:3
- Joël 2:11
- Obadja 1:21
- Joël 1:1-3
- Joël 1:4
- Joël 1:5
- Joël 1:6
- Joël 2:25
- Joël 1:7
- Micha 4:4
- Joël 1:8-12
- Habakuk 3:17-18
- Psalm 37:4
- Hebreeën 13:5
- Joël 1:13
- Joël 1:14-18
- Joël 1:19
- Joël 2:3
- Joël 1:20
- Joël 2:1-2
- Amos 5:18
- Joël 2:10
- Joël 2:5
- Joël 2:9
- Joël 2:7
- Joël 2:2
- 2 Koningen 18:5
- Joël 1:2-3
- Mattheüs 24:21
- Joël 2:3-4

- Joël 2:6-8
- Joël 2:10-11
- Joël 2:12-14
- Joël 2:15-16
- Joël 2:17
- Joël 2:18-19
- Joël 2:20
- Joël 2:21
- Joël 2:22
- Joël 2:23
- Joël 2:24
- Joël 2:26-27
- Joël 2:28-32
- Handelingen 2:12
- Handelingen 2:13
- Efeze 5:18
- Handelingen 2:14-15
- Handelingen 2:16
- Joël 2:28
- Handelingen 2:17
- Numeri 11:16-17
- Numeri 11:27
- Numeri 11:28
- Numeri 11:29
- Mattheüs 10:17-20
- Johannes 14:26
- Mattheüs 3:11
- Handelingen 1:5
- Joël 2:30
- Genesis 19:27-28
- Joël 2:32
- Joël 3:1-8
- Job 42:10
- Joël 3:9-15

- Joël 3:16-17
- Micha 4:3
- Joël 3:11
- Haggaï 2:6-7
- Hebreeën 12:28
- Joël 3:18
- Johannes 7:37-38
- Johannes 7:39
- Joël 3:19-21
- Romeinen 2:28-29
- Romeinen 2:29

Lezing © Steve Gregg / The Narrow Path. Nederlandse vertaling © 2026 Vers voor Vers. De bijbeltekst in deze uitgave is ontleend aan de Bijbel in de Herziene Statenvertaling, © 2010/2016 Stichting HSV.